

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/1285 van 28 juni 2016
in de zaak 1314/0116/A/3/0644

In zake:

1. mevrouw **Maria HENDRICKX**
2. de vzw **NATUURPUNT OOST-BRABANT**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Peter DE SMEDT
kantoor houdende te 9000 Gent, Kasteellaan 141
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **VLAAMS-BRABANT**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Dany SOCQUET
kantoor houdende te 3080 Tervuren, Merenstraat 28
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen-
de partij:*

de heer **Pieter VAN DOOREN**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Peter FLAMEY en Gregory VERHELST
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Jan Van Rijswijcklaan 16
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 8 juli 2014 de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant van 22 mei 2014.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de tussenkomen- de partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bekkevoort van 13 januari 2014 ingewilligd. De deputatie heeft aan de tussenkomen- de partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het verbouwen en de nieuwbouw van varkensstallen.

De bestreden beslissing heeft betrekking op percelen gelegen te 3460 Bekkevoort, Wissenbeemd 9 en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie F, nummers 119p, 119r en 122.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft het originele administratief dossier neergelegd. De verzoekende partijen hebben een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomenende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De voorzitter van de Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft met een beschikking van 8 december 2015 de zaak toegewezen aan de derde kamer.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 26 januari 2016, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sofie DE MAESSCHALCK die *loco* advocaat Peter DE SMEDT verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Dany SOCQUET die verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Lieve JOOSEN die *loco* advocaat Gregory VERHELST verschijnt voor de tussenkomenende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. TUSSENKOMST

De heer Pieter VAN DOOREN verzoekt met een aangetekende brief van 26 augustus 2014 om in het geding te mogen tussenkomen. De voorzitter van de tweede kamer heeft met een beschikking van 17 november 2014 de tussenkomenende partij toegelaten om in de debatten tussen te komen.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

IV. FEITEN

1.

Op 2 mei 2011 dient de tussenkomenende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bekkevoort een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "het verbouwen van en de nieuwbouw van varkensstallen, nieuwbouw van een biogasinstallatie, aanleg van sleufsilo's en aanleg van een waterbekken".

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bekkevoort weigert op 29 augustus 2011 de stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomenende partij.

Tegen deze beslissing tekent de tussenkomenende partij administratief beroep aan, waarna de verwerende partij op 22 december 2011 een stedenbouwkundige vergunning onder een voorwaarde verleent voor de nieuwbouw van een grote varkensstal, de nieuwbouw van een biogasinstallatie, aanleg van sleufsilo's en aanleg waterbekken.

De verwerende partij weigert het gedeelte van de stedenbouwkundige vergunning voor de uitbreiding van een kleine varkensstal, de vervanging van een tweede varkensstal als uitbreiding hierop en de aanleg van een weegbrug.

De verzoekende partijen hebben met aangetekende brief van 28 februari 2012 een beroep ingesteld dat strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van 22 december 2011 van de verwerende partij. Deze zaak is bij de Raad geregistreerd onder het rolnummer 1112/0475/SA/3/0130.

De Raad heeft met een arrest van 22 september 2015 (nr. S/1516/0022) de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing geschorst en vervolgens met een arrest van 29 maart 2016 (nr. A/1516/0863) de beslissing van 22 december 2011 vernietigd.

2.

Op 25 september 2013 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bekkevoort een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het verbouwen en de nieuwbouw van varkensstallen”*.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 november 1978 vastgestelde gewestplan ‘Aarschot-Diest’, gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

De percelen zijn eveneens gelegen binnen de relictzone “Holle wegen Zelk en vallei van de Begijnenbeek”. Aan de overzijde van de bouwplaats ten westen ligt het natuurgebied van de Begijnenbeekvallei. Deze vallei maakt deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk. De inplanting van de nieuwbouw (alsook reeds bestaande stallen) is voorzien op voetweg nummer 84.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 10 oktober 2013 tot en met 8 november 2013, worden twee bezwaarschriften ingediend.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, verleent op 16 oktober 2013 een gunstig advies.

De provinciale dienst waterlopen brengt op 17 oktober 2013 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar verleent op 10 januari 2014 het volgende ongunstig advies:

“ ...

Het ingediende bouwaanvraagdossier is volledig en de procedure tot behandeling van deze aanvraag is correct verlopen. Ik sluit mij volledig aan bij de planologische en ruimtelijke motivering van deze aanvraag, zoals opgebouwd door het college van burgemeester en schepenen.

...”

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bekkevoort weigert op 13 januari 2014 de stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij. Het college motiveert zijn beslissing als volgt:

“ ...

Voet- en buurtwegen

Doorheen het perceel loopt de voetweg nr. 84. De voorgestelde constructies bevinden zich op dit tracé.

De gemeenteraad heeft in zitting van 4 november 2013 aan de Bestendige Deputatie voorgesteld om een deel van de voetweg 84 van de Atlas der buurtwegen van Bekkevoort te verplaatsen.

Toetsing aan de goede ruimtelijke ordening

Beschrijving van de bouwplaats, de omgeving en het project

De plaats van de aanvraag is een bestaand landbouwbedrijf, specifiek een varkensbedrijf gelegen langs de Wissenbeemd en in de nabijheid van de A2. Ten westen van de Wissenbeemd liggen drassige weilanden en bosfragmenten die deel uitmaken van de natuurwaarden van de Begijnenbeekvallei. De aanvraag richt zich tot het oprichten van nieuwe varkensstallen na afbraak van bestaande stal. De afmetingen van de nieuw te bouwen stallen meten 62.40m x 19 m x 7.10m hoogte enerzijds en 30.40m x 14m x 6.35m hoogte anderzijds. De inplanting situeert zich tussen en aansluitend bij bestaande stallen. Een bestaande voetweg is niet weergegeven op het bouwplan. Langs de noord-westelijke perceelsgrens is een bestaand groenscherm met voorstel tot uitbreiding en langs de oostzijde staan enkele beukenbomen.

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Deze beoordeling – als uitvoering van art. 1.1.4 van de codex gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen – houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening:

Functionele inpasbaarheid

Het project voorziet in een uitbreiding van een bestaand varkensbedrijf. Het perceel is langwerpig en gelegen tegen de flank van de Hermansheuvel. Hiermee dient, om het volledige programma te kunnen uitvoeren, zeer compact te worden gebouwd. Het geheel behoudt een compacte bebouwing maar krijgt toch een grootschalige omvang. Gezien zijn ligging tegen de flank van de Hermansheuvel en op de rand van de Begijnenbeekvallei houdt het project weinig rekening met een landschappelijke inkleding. Zowel de Begijnenbeekvallei als de Hermansheuvel worden als belangrijke structuurbepalende waardevolle openruimte elementen geselecteerd op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau. De bedrijfsactiviteiten worden verhoogd. De inplanting van de nieuwe stallen is voorzien op een bestaande voetweg nr.84.

Mobiliteitsimpact

De invloed op de verkeersdynamiek zal toenemen bij de uiteindelijke uitvoering. De bouw van de stallen uit de huidige aanvraag hebben hiervoor een eerder verwaarloosbare bijdrage. Tegemoetkomend aan de bezwaren vanuit het openbaar onderzoek dient te worden gesteld dat de huidige ontsluiting niet geschikt is en dat een alternatief niet voor handen is.

De ligging van de voetweg nr. 84 op de bouwplaats maakt het onmogelijk een vergunning af te leveren. (zie rubriek voet- en buurtwegen).

Schaal

De gebouwenconfiguratie is zeer compact wat als gunstig dient te worden beschouwd maar er is een duidelijke schaaloverschrijding in een gebied met een zeer lage bouwdichtheid.

*Ruimtegebruik en bouwdichtheid
Het totaalconcept is grootschalig.*

*Visueel-vormelijke elementen
Het materiaalgebruik van betonpanelen met baksteenmotief en zwarte vezelcementgolfplaten is traditioneel en ruimtelijk verantwoord en in harmonie met de bestaande gebouwen.*

*Cultuurhistorische aspecten
De site is gelegen tegen de Hermansheuvel waar eventuele archeologische vondsten niet uitgesloten zijn.*

*Het bodemreliëf
Het reliëf wordt gewijzigd voor gedeeltelijke ingraving van de stallen, dit door de helling van het natuurlijk terrein.*

*Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen
Vanwege de risico op hinder en milieuvervuiling werd een project-MER opgesteld. Dit project-MER werd op 16 februari 2011 goedgekeurd.*

*Algemene conclusie
Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag niet in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.
..."*

De tussenkomenende partij tekent tegen deze beslissing op 18 februari 2014 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 30 april 2014 om dit beroep in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Na de hoorzitting van 20 mei 2014 beslist de verwerende partij op 22 mei 2014 om het beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

" ...

b) Dwars over het eigendom was de voetweg nr. 84 gelegen. Dit gegeven leidde bij de vergunningsaanvraag voor de totaliteit van het project tot uitsluiting van dit gedeelte van de aanvraag. De eerste stallen achter de woning werden gebouwd overheen dit tracé, dat dus al lang in onbruik is. Bij de huidige aanvraag vindt er vervangingsbouw plaats, met uitbreiding, en dit opnieuw over het tracé van deze voetweg. Op 3 april 2014 keurde de deputatie een gedeeltelijke verplaatsing van de voetweg goed, op voorstel van de gemeenteraad van 4 november 2013, zodat dit niet langer een beletsel vormt tot vergunnen.

c) Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of een ruimtelijk uitvoeringsplan. Het goed maakt geen deel uit van een behoorlijk

vergunde en niet vervallen verkaveling. Volgens het gewestplan Aarschot-Diest (KB dd 7 november 1978) is het goed gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn van kracht. De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen bevatten, de woning van de exploitanten, benevens verblijfgelegenheid voor zover deze integrerend deel uitmaakt van een leefbaar bedrijf en eveneens para-agrarische bedrijven (artikel 11). Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15). Het oprichten van stallen binnen een volwaardig leefbaar varkensbedrijf is in overeenstemming met de planologische bestemmingsbepalingen voor de plaats. Landschappelijk is er geen merkelijke impact gezien de inplanting binnen de omschrijving van de bestaande gebouwen.

d) De vergunning voor de overige gebouwen en installaties op het terrein werd verleend om reden van de overeenstemming met de omzendbrief RO 2006/1 inzake de mestverwerkingsinstallaties, waarin de nodige ruimtelijke criteria zijn opgenomen. De verenigbaarheid met de omgeving zowel op het vlak van natuurbehoud, mobiliteit en landschap, werd hierbij bevestigd door een MER-studie. Hieraan werd de opmaak van een landschapsplan verbonden. De betrokken stallen bevinden zich te midden van deze vergunde constructies, maakten mee deel uit van de MER-studie en veroorzaken als onderdeel van het geheel geen bijkomende druk op de omgeving. Ruimtelijk zijn ze gelegen binnen de omschrijving van de totaliteit en werd eerder ook geen bezwaar geopperd. De bestaande voetweg betreft voor deze ondergeschikte ingreep het enige weigeringsmotief. De weigeringsmotieven van de gemeente, die betrekking hebben op de totaliteit van het bedrijf, en dit in hoofdzaak voor wat betreft de mobiliteit en de schaalementen, kunnen dan ook niet bijgetreden worden, gezien deze al behandeld werden in de voorgaande vergunningsaanvraag en daarbij weerlegd werden.

Voor deze ondergeschikte ingreep kunnen in toepassing op art. 4.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (beoordelingsgronden) geen opmerkingen gemaakt worden inzake hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen. Evenmin wordt er bijkomend geraakt aan het bodemreliëf. De schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid is ondergeschikt aan het vergunde geheel. Ook de impact op de mobiliteit werd al mee in overweging genomen bij de eerdere vergunning.

Conclusie:

De overwegingen in acht genomen komt de aanvraag in aanmerking voor vergunning, om volgende redenen:

- de aanvraag is in overeenstemming met de planologische bestemmingsbepalingen voor de plaats;
- binnen het geheel van de ter plaatse ontwikkelde landbouw- en landbouwaanverwante activiteiten zijn de stallen een ondergeschikt deel die slechts een beperkte en aanvaardbare verhoging van de dynamiek van de site met zich meebrengen;

- de stallen zijn compact opgevat, bevinden zich binnen de contouren van de bestaande bebouwing en integreren zich goed op de plaats zonder het landschap te schaden

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de voorliggende vordering tijdig werd ingesteld. Er worden op dit punt geen excepties ingeroepen.

B. Belang en hoedanigheid van de eerste verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

In het inleidend verzoekschrift omschrijft de eerste verzoekende partij haar belang als volgt:

*“De **eerste verzoekende partij** stelt het beroep in als persoon die hinder of nadelen ondervindt ingevolge de beslissing (**artikel 4.8.16, eerste lid, § 1, 3° VCRO**).*

De aanvraag is gelegen aan de Wissenbeemd te Assent. De Wissenbeemd is een smalle lokale weg in de vallei van de Begijnenbeek, in het verlengde van de Pastoriestraat, doodlopend voor autoverkeer en deel uitmakend van een fietsverbinding. De Pastoriestraat sluit aan op de hoek van de Dorpstraat en de Nieuwstraat.

Het bedrijf ligt op ca. 900m vanaf deze hoek en op ca. 500 meter van de woning van de eerste verzoekende partij (zie aanduidingen op de figuren hieronder).

*De eerste verzoekende partij is eigenares en bewoonster van de woning gelegen aan 3460 Assent (Bekkevoort), Pastoriestraat 5. **De woning ligt op ca. 500 m van de site waar de voorgenomen bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden. De woning is gelegen aan de (niet-uitgeruste) en enige toegangsweg naar de site waar de agro-industriële bouwwerken en activiteiten worden (in)gepland. Alle verkeersbewegingen van en naar de agro-industriële site zullen bijgevolg passeren langs de (smalle) straat en de woning van eerste verzoekster.***

Situering van aanvraag t.o.v. de Wissenbeemd – Pastoriestraat – Dorpstraat en de Nieuwstraat

...

Situering woning van de eerste verzoekende partij langs de Pastoriestraat

...

*Zoals hierna nog nader zal worden toegelicht, is de site waar de bouwwerken en industriële installatie zullen worden ingepland gekenmerkt door zijn unieke landschaps- en natuurwaarden. Het bedrijf ligt meer specifiek aan de voet van de flank van de Hermansheuvel, die een algemeen erkend uniek landschappelijk gegeven is. **Het betrokken project wordt uitgevoerd op en in de flanken van die heuvel en zal zonder twijfel een negatieve impact hebben op die waardevolle omgeving.***

Gelet op de omvang van de te (ver)bouwen varkensstallen, de korte afstand ten opzichte van haar woning en het (landschappelijk) waardevol karakter van de omgeving, staat het vast dat de eerste verzoekende partij hinder zal ondervinden van deze bouwwerken **(visuele hinder, mobiliteitshinder, geluids- en trillinghinder die verbonden zijn aan de transportbewegingen van vrachtwagens die op – en afrijden naar de site, evenals geluidshinder afkomstig van de uitbreiding van de dieren die door de bijkomende stallen mogelijk wordt gemaakt)** die haar woon- en leefkwaliteit nog verder zal aantasten.

Tevergeefs zou worden tegengeworpen dat de mobiliteitshinder louter hypothetisch is. Immers, in de milieueffectrapportage werden de toegenomen verkeersbewegingen becijferd en werd tot ongeveer een vervijfvoudiging gekomen van het aantal verkeersbewegingen. Voor zwaar verkeer is er in het MER een indicatieve tabel die aangeeft dat een 'matig negatieve' impact is te verwachten (op een schaal van verwaarloosbaar-gering-matig-significant). De exploitant heeft dit overigens expliciet erkend: naar aanleiding van de hoorzitting van de PMVC werd alvast gesteld "dat het bedrijf zich er wel degelijk van bewust is dat het transport hinderlijk kan zijn voor de omgeving." (stuk 19, pag. 6). De ontsluitings- en verkeersproblematiek is dan ook een onmiskenbaar aandachtspunt in dit dossier.

Bovendien zal als gevolg van de uitbreiding van de stallen en biogasinstallatie, de totale geur- en stofemissie nog met meer dan 40% toenemen volgens het MER, wat al evenmin een verbetering voor de omgeving inhoudt. Vruchteloos zou hiertegen worden ingebracht dat bepaalde van de hier ingeroepen hinderaspecten (bijv. geur- en stofemissie) geen causaal verband vertonen met de door de bestreden beslissing vergunde bouwwerkzaamheden, maar dat die eventueel voortvloeien of worden geregeld in de milieuvergunning. Er kan inderdaad niet worden ontkend dat de bestreden beslissing bijkomende stallen vergunt zonder welke de exploitatie van het varkensbedrijf en de daaraan verbonden hinderaspecten gewoonweg niet mogelijk is. Overigens, de stelling dat (milieuhygiënische) hinderaspecten vreemd zijn aan de stedenbouwkundige vergunning zou neerkomen op een uitholling aan het toetsingsconcept van de goede ruimtelijke ordening uit artikel 4.3.1. VCRO.

In die omstandigheden kan niet ernstig betwist worden dat de eerste verzoekende partij wel degelijk belang heeft bij het bestrijden van de tussengekomen beslissing. In het arrest nr. 226.104 van 16 januari 2014 heeft de Raad van State overigens aangenomen dat, gelet op de concrete ligging van de woning van de eerste verzoekende partij, het geen twijfel lijdt dat de exploitatie van de vergunde varkenshouderij merkbare gevolgen kan hebben in de directe woonomgeving van eerste verzoeker (stuk 20). De auditeur had in zijn eensluidend verslag nog opgemerkt dat het verweer dat de eerste verzoekende partij vanuit haar woonplaats geen visuele- of geurhinder zal ondervinden, geen afbreuk doet aan de vaststelling betreffende de te verwachten verkeershinder (stuk 21, pag.5)

Het enkele feit dat het project al in grote mate werd vergund bij beslissing van 22 december 2011 doet niet anders besluiten. **Het kan immers niet ernstig worden betwist dat de bouw van de bijkomende (grootschalige) varkensstallen en vervolgens de exploitatie ervan conform de stedenbouwkundige bestemming bijdragen tot de hier beschreven hinderaspecten."**

2.

De verwerende partij werpt op dat de eerste verzoekende partij niet over het vereiste belang beschikt en stelt hieromtrent het volgende:

“ ...

De eerste verzoekende partij stelt huidig beroep in op grond van artikel 4.8.16, §1, 3° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), waar waarschijnlijk bedoeld wordt 4.8.11, §1 VCRO.

...

Hierbij dient opgemerkt dat uw Raad reeds eerder heeft geoordeeld dat de vaststelling van het loutere nabuurschap niet volstaat om de nietigverklaring te vorderen van de toegekende stedenbouwkundige vergunning.

De eerste verzoekende partij houdt voor dat zij door de bouwwerken voor het verbouwen en bouwen van de voorziene varkenstallen en de biogasinstallatie hinder zal ondervinden.

Zonder dit ook maar enigszins te concretiseren stelt verzoekster dat zij ingevolge de voorziene bouwwerken visuele hinder, mobiliteitshinder, geluids- en trillingshinder zal ondervinden en dat haar woon- en leefkwaliteit op onaanvaardbare wijze zal worden aangetast.

Verzoekster stelt dat dit des te meer geldt, gelet op de omvang van de te bouwen varkenstallen en “de relatief korte afstand ten opzichte van haar woning”.

Verzoekster laat hierbij na aan te tonen dat deze vermeende hinder niet het gevolg zou zijn van de eerder bij beslissing van 22 december 2011 vergunde stallen en biogasinstallatie waarbij er voor de impact op de omgeving, en dientengevolge ook op de woon- en leefkwaliteit van de eerste verzoekende partij, een milieueffectenrapport werd opgesteld.

Dit milieueffectenrapport is een openbaar document waarin een voorgenomen activiteit en van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, de te verwachten gevolgen voor het milieu in hun onderlinge samenhang op een systematische en zo objectief mogelijke wijze beschreven worden.

In dit milieueffectenrapport (MER) wordt de impact onderzocht van de aanvraag op de discipline lucht, op het vlak van geurhinder, stofhinder, ammoniakemissie, overige luchtemmissies, waarbij een synthese wordt getrokken en desgevallend milderende maatregelen worden voorgesteld.

Zo worden tevens de disciplines water (oppervlaktewater, grondwater, watergebruik, watertoets), bodem, geluid, mens, fauna en flora en landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie zeer grondig behandeld en onderzocht.

Uit deze analyse blijkt dat er geenszins enige “onaanvaardbare hinder” op welk vlak dan ook te verwachten valt naar de woning van de verzoekende partij toe.

Het komt ten andere aan de verzoekende partij toe om dit toe te lichten; de algemene beweringen in het verzoekschrift alwaar wordt verwezen naar “het ontsierende effect (...) op dit gaaf landschap, waardoor meteen ook de belevingswaarde van haar leefomgeving wordt aangetast”, of “de aantasting van een waardevol uitzicht”, of “de aanzienlijke mobiliteitshinder”, “geurhinder”, “stofemissie”, “grondwettelijk gewaarborgd recht op een gezond leefmilieu”, volstaat hiertoe uiteraard niet; immers, de verzoekende partij laat volkomen na deze vermeende hinder te concretiseren op de voorliggende aanvraag toe.

Het komt aan verzoekster toe om concreet aan te tonen dat zij een mogelijk nadeel zal ondervinden van de toegekende stedenbouwkundige vergunning.

Welnu, te dezen dient vastgesteld dat de woning van de eerste verzoekende partij, volgens de afstand berekend door de Touring Routeplanner (Kaartgegevens Google 2012) op 1,2 km verwijderd is van de plaats van de aanvraag en daarenboven dat de sites van elkaar gescheiden worden door de E314 autosnelweg.

Als hierbij nog eens een MER rapport werd gemaakt waaruit duidelijk blijkt dat de mogelijke hinder naar de omgeving toe hoe dan ook tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperk, desgevallend met het opleggen van milderende maatregelen, dan kan het belang van de eerste verzoekende partij in dit dossier niet worden aanvaard.”

3.

De tussenkomenende partij betwist het belang van de eerste verzoekende partij eveneens en formuleert haar exceptie als volgt:

“ ...

21. De eerste verzoekende partij beweert de bewoner te zijn van een woning gelegen aan de Pastorijstraat nr. 5, op ca. 500m van de site waar de bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden”.

22. Vooreerst dient vastgesteld dat eerste verzoekster geen enkel bewijs levert van de hoedanigheid waarop zij zich in het verzoekschrift voor Uw Raad steunt om de procedure in te stellen.

Indien verzoekster meent zich als belanghebbende te kunnen keren tegen een stedenbouwkundige vergunning, dan dient in toepassing van art. 4.8.16, § 1, 3° VCRO het bewijs geleverd te worden dat zij als zgn. benadeelde “rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden” ingevolge de tenuitvoerlegging.

Dit bewijs wordt niet geleverd; bij het verzoekschrift wordt overigens evenmin enig stuk gevoegd waaruit de situering van de beweerdde woonplaats van eerste verzoekster ten aanzien van de site zou blijken.

Nochtans behoort het tot de stelplicht van de verzoekende partij om zijn hoedanigheid en belang aan te tonen, hetgeen wil zeggen dat de ondersteunende stukken bij betwisting worden voorgelegd. Ter zake wordt verwezen naar rechtspraak van de Raad van State die terecht aanneemt dat de verzoeker het bewijs dient te leveren van de feiten die hij tot staving van zijn belang aanhaalt (R.v.St. Benoy, nr. 18.897 van 14 april 1978).

23. Verder dient eveneens vastgesteld dat verzoekster vanaf haar beweerdde woonplaats onmogelijk enige hinder of nadelen zou kunnen ondervinden ingevolge de tenuitvoerlegging van de stedenbouwkundige vergunning.

Verzoekster situeert haar woonplaats op ca. 500m vanaf de inrichting, al wordt daarvan geen enkel bewijs geleverd. Bij eerste nameting dient vastgesteld dat de afstand vanaf het eigendom Pastorijstraat 5 wellicht nog een stuk groter is dan 500m.

24. Zelfs bij aanpalende percelen wordt het belang van de zgn. benadeelde omwonenden niet zomaar aangenomen. Uw Raad heeft er in eerdere rechtspraak reeds op gewezen dat telkens concreet moet aangetoond worden welke nadelen de verzoeker vreest te zullen leiden ingevolge de tenuitvoerlegging van de beslissing (dit vloeit voort uit art. 4.8.16, § 1, 3° VCRO, dat zeer specifiek vereist dat de zgn. benadeelde “rechtstreekse of

onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden” ingevolge de bestreden beslissing). Het belang wordt m.a.w. niet vermoed, zelfs niet bij aanpalende eigenaars.

Verwezen wordt naar de rechtspraak van Uw Raad:

“Artikel 4.8.16, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is. We zullen de verzoekende partijen het bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zullen de verzoekende partijen dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervinden of zullen ondervinden”. (R.v.V.b., 7 juni 2011, nr. S/2011/0060, onderlijning toegevoegd)

De verzoekende partij diende dus a fortiori te staven welk persoonlijk rechtstreeks of onrechtstreeks nadeel haar zogenaamd zou kunnen treffen ingevolge de bestreden beslissing, gezien de zeer ruime afstand tot haar woonplaats. Het kan immers niet de bedoeling geweest zijn van de decreetgever om toe te laten dat ook eigenaars die op een halve kilometer of meer van een bouwplaats gelegen systematisch beroepen zouden instellen bij Uw Raad.

25. Alhoewel het hier dus alleszins gaat om een beweerde woonplaats die op zeer ruime afstand van de site gelegen is, vindt eerste verzoekster het kennelijk niet nodig om concrete stukken bij te brengen die haar belang kunnen ondersteunen. Enkel een paar onduidelijke luchtfoto's worden voorgelegd, maar aan de hand van dergelijke foto's kan natuurlijk niet nagegaan worden wat de zogezegde impact is op het terrein.

Het eigendom van verzoekster betreft een zonevreemde woning gelegen in landschappelijk waardevol landbouwgebied (figuur 2.3 MER; dit wordt eigenaardig genoeg niet vermeld in het verzoekschrift).

De woning is gelegen vlak naast een bestaand landbouwbedrijf aan de Pastorijstraat 5A (mogelijks gaat het zelfs om de exploitantenwoning bij dit bedrijf).

Verzoekster heeft vanaf haar woonplaats geen zicht op de site. Zij woont zelfs aan de overzijde van de autosnelweg E314, hetgeen merkwaardig genoeg niet wordt vermeld in het verzoekschrift.

De aanwezigheid van deze autosnelweg maakt dat uiteraard niet op geloofwaardige wijze kan beweerd worden dat de leefomgeving van verzoekster zou beïnvloed worden door de afgeleverde stedenbouwkundige vergunning, en dit noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks. Zoniet kan eender wie tegen eender welke vergunning beroep instellen bij Uw Raad.

...

Het eigendom van verzoekster is verder in een gunstige windrichting gelegen ten aanzien van het bedrijf van tussenkomende partij. Uit de geurstudie in het MER blijkt overigens dat de beweerde woning van verzoekster midden de hinderperimeter van het landbouwbedrijf naast haar woning gelegen is (figuren 6.1a - 6.1c MER).

Verzoekster kan dan ook onmogelijk aannemelijk maken dat de stedenbouwkundige vergunning enige impact zou hebben op haar woonplaats.

Bovendien gaat verzoekster eraan voorbij dat de voorliggende aanvraag slechts vergunning inhoudt voor de bouw van twee stallen binnen de site, daar waar het belang in het inleidend verzoekschrift wordt uitgeschreven in functie van de totale bedrijfsactiviteit van tussenkomende partij. Nergens blijkt dat de bouw van deze twee stallen op zichzelf van aard zou zijn om ernstige hinder of nadelen te veroorzaken voor verzoekster.

Dit geldt des te meer daar de vergunningen die voor de uitbreiding en modernisering van het landbouwbedrijf van verzoekers tot tussenkomst werden afgeleverd een aantal hinderbeperkende maatregelen vastleggen die in wezen een verbetering van de situatie inhouden (cf. infra, bij de weerlegging van het zgn. MTHEN). Eerste verzoekster heeft er geen belang bij een vergunning aan te vechten die haar leefsituatie verbetert.

24. Het feit dat verzoekster tot op heden nooit enig initiatief nam tegen de inrichting van tussenkomende partij, dat zij geen bezwaar indiende tegen de aanvraag, dat verzoekster verder heeft nagelaten een administratief beroep in te stellen tegen de op 6 oktober 2011 verleende milieuvergunning, toont des te meer aan dat eerste verzoekster niet beschouwd kan worden als benadeelde partij.
...

4.

De eerste verzoekende partij antwoordt in haar wederantwoordnota als volgt:

“ ...

De verwerende en de tussenkomende partij zijn in essentie van oordeel dat de eerste verzoekende partij geen hinder of nadelen kan lijden als gevolg van de tenuitvoerlegging van de bestreden stedenbouwkundige vergunning. Betoogd wordt dat zij, gezien de ligging van haar woning, zowel qua afstand als qua planologische bestemming, haar belang niet aannemelijk maakt. De eerste verzoekende partij zou geen rechtstreeks zicht hebben op de site waar de vergunde inrichting zich bevindt. De eerste verzoekende partij zou met geen noemenswaardige hinderaspecten geconfronteerd worden. Terzake wordt verwezen naar het milieueffectrapport (MER) dat naar aanleiding van dit aanvraagdossier werd opgemaakt. De tussenkomende partij merkt verder op dat de eerste verzoekende partij een zonevreemde woning bewoont.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

De verzoekende partij woont op ca. 500 m van de inrichting. Het verweer dat hiertegen door de tussenkomende partij wordt geformuleerd, namelijk dat dit niet wordt bewezen is zinledig. Een en ander wordt aannemelijk gemaakt aan de hand van de in het verzoekschrift opgenomen fotoreportage. In zijn arrest nr. 226.104 had de Raad van State al vastgesteld dat niet blijkt dat de door de eerste verzoekende partij opgegeven afstand ernstig afwijkt van de realiteit (stuk 20, pag. 10). In ieder geval kan niet worden betwist dat de eerste verzoekster aan de Pastorijstraat woont, waarlangs de vrachtwagen transporten van en naar de bedrijfssite zullen plaatsvinden.

De afstand tussen de woon- of verblijfplaats van de omwonende en de plaats waar de hinder zijn oorsprong vindt, geldt inderdaad als een belangrijk criterium bij de beoordeling van het belang. De weging van het objectief gegeven van de afstand tussen de vergunde inrichting en de woonomgeving van de verzoekende partij hangt echter af van de concrete gegevens van de zaak, inzonderheid van de aard en de kenmerken van de vergunde inrichting en de aard en de kenmerken van de hinder die erdoor wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt. Dit geldt voor milieuhygiënische hinder, maar evenzeer voor

stedenbouwkundige hinder. Anders gesteld, de omstandigheid dat de eerste verzoekende partij op enige afstand van de inrichting en de voorgenomen bouwwerken woont, betekent nog niet dat zij geen (rechtstreekse of onrechtstreekse) nadelen ervan kan ondervinden in de zin van artikel 4.8.16., 41, 3° VCRO.

In het annulatieverzoekschrift heeft de eerste verzoekende partij haar belang uitvoerig uiteengezet. Zij volstaat m.a.w. niet met de loutere vermelding dat ze nabuur is, zoals de verwerende partij ten onrechte poneert.

De eerste verzoekende partij heeft onder meer gewezen op het feit dat zij woonachtig is in de Pastoriestraat en dat zij als gevolg van de zware transporten van en naar de vergunde inrichting **mobiliteitshinder en daarvan afgeleide hinder (geluid, trillingen) kan ondergaan, waardoor haar concreet woon- en leefklimaat wordt aangetast**. Immers, het zwaar vervoer van en naar de vergunde inrichting moet langs deze smalle, niet-uitgeruste weg gebeuren. Die hinder is allerm minst hypothetisch. Zij heeft in dit verband gewezen op de bevindingen van het MER, dat wees op een matig negatieve impact op dit vlak (stuk 17, onder nr. 1.2.5), en op de eigen verklaringen van de exploitant naar aanleiding van de hoorzitting van de PMVC, die erkende dat het transport wel degelijk hinderlijk kan zijn voor de omgeving (stuk 20, pag. 6). De enkele omstandigheid de eerste verzoekende partij een zonevreemde woning bewoont, betekent niet dat haar belang onwettig zou zijn of zij als 'rechteloze' moet worden beschouwd.

Die vaststelling alleen al volstaat om het rechtens vereiste belang te schragen. De Raad van State in het arrest nr.226.104 van 16 januari 2014, als de auditeur in zijn daaraan voorafgaand (eensluidend) verslag, hebben dit trouwens al bevestigd (stukken 20 en 21). De tussenkomen de partij brengt geen (nieuwe) gegevens bij die van aard zijn dat de bevindingen van het arrest en het verslag in twijfel moeten worden getrokken. Er is ook geen reden waarom Uw Raad zich zou moeten distantiëren van deze zienswijze.

De exceptie dient dan ook te worden verworpen.

Voor het overige wordt verwezen naar het gedinginleidend verzoekschrift, waar de eerste verzoekende partij haar belang ook heeft onderbouwd onder verwijzing naar de aantasting van de landschapswaarden in haar ruimere omgeving. Het feit dat die landschapswaarden op enige afstand van haar woning zijn gelegen en zij er geen rechtstreeks zicht op zou hebben, betekent nog niet dat zij aan de aantasting van die waarden (die nog steeds deel uitmaken van haar concrete leefomgeving) kan aanwenden om haar belang bij haar beroep te schragen.

De eerste verzoekende partij beschikt over het vereiste belang. De exceptie dient te worden verworpen.

...

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO, zoals dit gold op het ogenblik van het instellen van de vordering, dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal de verzoekende partij dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden. In voorkomend geval zal de verzoekende partij beschikken over het rechtens vereiste belang om conform artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO een beroep in te dienen bij de Raad.

2.

De eerste verzoekende partij woont in de Pastorijstraat en voert aan dat zij als gevolg van de zware transporten van en naar de projectsite mobiliteitshinder en de daarvan afgeleide hinder (geluid, trillingen) kan ondergaan, waardoor haar woon- en leefklimaat concreet wordt aangetast. In de bestreden beslissing wordt erkend, dit wordt met zoveel woorden vastgesteld in het onderdeel 'beschrijving van de plaats van de aanvraag', dat de vrachtwagentransporten van en naar de bedrijfssite quasi noodzakelijk dienen te geschieden via de Pastorijstraat, waar de eerste verzoekende partij woonachtig is:

“... ”

De aanvraag is gelegen aan de Wissenbeemd te Assent. De Wissenbeemd is een smalle lokale weg in de vallei van de Begijnenbeek, in het verlengde van de Pastoriestraat, doodlopend voor autoverkeer en deel uitmakend van een fietsverbinding. De Pastoriestraat sluit aan op de hoek van de Dorpstraat en de Nieuwstraat. Het bedrijf ligt op ca. 900 m vanaf deze hoek. Het bedrijf ligt in vogelvlucht op slechts 300m van de afrit 24 Bekkevoort van de A2, bij de aansluiting van de N2 (Leuven-Diest) en N29 (Diest-Tienen). Om de Wissenbeemd te bereiken vanaf de afrit dient echter nog een stuk van N2 afgelegd te worden, de Nieuwstraat richting centrum, de Pastoriestraat, terug onder de A2 door, alles samen 2.25 km. Een ondergeschikt gedeelte van de verkeersbewegingen kunnen via de Dorpstraat verwacht worden.

“... ”

3.

De Raad stelt verder ook vast dat uit het dossier (MER) blijkt dat de transporten in de huidige situatie worden beoordeeld met geen of verwaarloosbaar effect. In de toekomst verwacht men een matig negatief effect op basis van het aantal transporten en het feit dat een klein deel van het traject langs lokale wegen loopt. De transporten bedragen dan 15,3 vrachtwagens per week, wat neer komt op drie vrachtwagens per werkdag.

De Raad is van oordeel dat de eerste verzoekende partij onmiskenbaar (bijkomende) hinder en nadelen kan ondervinden, rechtstreeks dan wel onrechtstreeks, ingevolge de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing zodat zij getuigt van het vereiste belang bij de voorliggende vordering. In zoverre de tussenkomenende partij nog aanvoert dat de woning van de eerste verzoekende partij in landschappelijk waardevol agrarisch gebied is gelegen en daarom zonevreed is, is de Raad van oordeel dat dit geen afbreuk doet aan voorgaande vaststellingen en de eerste verzoekende partij evenmin haar belang bij de voorliggende vordering ontnemt. Hier anders over oordelen, zou een niet te verantwoorden en dus onredelijke beperking van het recht tot toegang tot de rechter in hoofde van de eerste verzoekende partij impliceren.

4.

Uit het voorgaande volgt dat de eerste verzoekende partij voldoende aannemelijk maakt dat zij rechtstreekse dan wel onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Bovendien maakt de eerste verzoekende partij de aard en de omvang van deze hinder en nadelen, in het licht van de toepassing van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO, voldoende concreet en valt niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing werden vergund.

De door de eerste verzoekende partij opgesomde mogelijke hinder en nadelen zijn voldoende persoonlijk, direct en actueel. Zij beschikt over het rechte vereiste belang in de zin van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO zodat de excepties van de verwerende partij en de tussenkomende partij niet kunnen aangenomen worden.

C. Belang en hoedanigheid van de tweede verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

De tweede verzoekende partij stelt belang te hebben als procesbekwame vereniging op grond van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 4° VCRO en omschrijft haar belang als volgt:

“ ...

In casu schaadt het bestreden besluit schaadt de (collectieve) belangen van de tweede verzoekende partij, die door haar statutaire doelstellingen worden gewaarborgd.

Meer in het bijzonder bepalen deze statuten dat de vereniging tot doel heeft:

(...)

*Uit het bovenstaande blijkt dat de tweede verzoekende partij zich niet uitsluitend focust op het beheer van natuurgebieden, maar op de **totaliteit van het landschap, op de kwaliteit van de biodiversiteit en de belevingswaarde die hieraan is verbonden**. Die doelstelling realiseert zij onder meer via de activiteiten van haar lokale afdeling.*

Niet alleen beheert de tweede verzoekende partij, via haar lokale afdeling, een natuurreservaat (Paepenbroek) dat is gelegen in de nabije omgeving van de bouwplaats, ze organiseert er ook publieksgerichte (educatieve) natuurbeheerwerken en themawandelingen in de onmiddellijke omgeving van de bouwplaats (stuk 10). Zij knoopt daarbij o.a. aan bij de unieke belevingswaarde die aan het gebied is verbonden (zie ook hierna). De Hermansheuvel die hier in het geding is, krijgt daarbij vaak ook een centrale plaats toebedeeld.

Aldus geeft de tweede verzoekende partij ook blijk van een duurzame en effectieve werking overeenkomstig haar vooropgestelde statutaire doel.

In voorliggend geval blijkt dat de bestreden beslissing de verwezenlijking van verschillende deelaspecten van het door de verzoekende partij nagestreefde milieubelang in de weg staat.

Zoals nader wordt aangetoond in de feiten uiteenzetting ligt de site waar de nieuwe (bijkomende) stallen worden ingeplant in landschappelijk waardevol landschap, waar het behoud en de ontwikkeling van het landschapsschoon centraal staat. De nieuwe gebouwen ligt binnen een vlakrelict ‘Holle wegen Zeik en vallei van de Begijnenbeek’, volgens de landschapssatlas.

Het bedrijf ligt meer specifiek aan de voet van de flank van de Hermansheuvel, die een uniek landschappelijk gegeven is. Het betrokken project wordt uitgevoerd op en in de flanken van die heuvel.

...

In het ruimtelijk structuurplan Bekkevoort is het belang van zowel de Begijnenbeekvallei als de Hermansheuvel onderstreept (zie ook stuk 6). In het bindend gedeelte van het GRS Bekkevoort wordt dan ook bepaald dat er zal voorzien worden in de afbakening en bepaling van een ruimtelijk kader in functie van het behoud van de landschappelijke waarde van de Hermansheuvel en het aanliggende Waanveld. De thans bestreden vergunning dreigt dit beleidsopzet te doorkruisen.

De Begijnenbeekvallei is niet enkel een uiterst belangrijk element in de gemeentelijke groenstructuur, maar draagt ook bij tot de regionale en provinciale groenstructuur. In deze ader wordt nu reeds volledige voorrang aan natuur en landschap gegeven, met uitzondering binnen de woonkern van Assent. **De Hermansheuvel is als diestiaanheuvel met een open plateauvlak en beboste stijlranden een beeldbepalend natuurelement. Ook hier wordt aan natuur en landschap volledige voorrang gegeven.** Een belangrijk deel van de vallei, en ook het deel van het perceel van de aanvrager dat tot op heden onbebouwd blijft, is om die reden dan ook niet meer opgenomen in de herbevestigde agrarische gebieden.

Hoewel in het MER de impact op het landschap ten zeerste minimaliseert, en suggereert dat een landschapsintegratieplan kan volstaan als milderende maatregel, dient, onder meer met de gemeente Bekkevoort (stukken 3d en 23) en de Provinciaal Stedenbouwkundig Ambtenaar (stuk 3d), de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerenderfgoedbeleid (stuk 14), evenals de eerdere ministeriële weigeringsbeslissing (stuk 5) te worden vastgesteld dat die impact niet zonder meer te marginaliseren is. De schaal en de verschijningsvorm van de stallen is over het geheel genomen enorm in dit heuvelachtige landschap.

De visuele verontreiniging van dergelijke gebouwen is aanzienlijk. **Het opmaken van een landschapsintegratieplan**, zoals opgelegd door het eerder besluit van de deputatie van de provincie Vlaams Brabant over de stedenbouwkundige vergunning en het besluit over de milieuvergunning (stukken 3e en 11), kan en zal niets veranderen aan de aantasting. In het arrest nr. 226.104 van 16 januari 2014 beaamt de Raad van State dit (stuk 20). **De enkele omstandigheid dat de bij dit verzoekschrift bestreden beslissing vergunde stallen zich bevinden in het midden van vergunde constructies (die weliswaar met verzoek tot schorsing en vernietiging worden bestreden) doet niet anders besluiten.** Zoals ook werd opgemerkt in het advies van afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerenderfgoedbeleid (stuk 14, pag. 3) **heeft elke verdere ingreep in deze site een directe impact op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei en een groenscherm wijzigt in se niets aan dit gegeven.**

Meteen maakt de tweede verzoekster concreet dat de bestreden beslissing haar reëel treft in haar doelrealisatie, die immers zeer specifiek ook is gericht op de bescherming van de landschapswaarden. Omwille van het unieke karakter van het landschap, organiseert de tweede verzoekster, via haar lokale afdeling, frequent (landschaps- en thema)wandelingen in het gebied waar de gebouwen en industriële zal worden gebouwd (stuk 10). De visuele aantasting die het gebied aldus ondergaat, ondermijnt de attractie van het gebied voor de wandelaars en fietsers. Ook in dit opzicht wordt de tweede verzoekster geraakt in haar doelrealisatie.

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

De tweede verzoekende partij stelt huidige vordering in op grond van artikel 4.8.11, §1, 4° VCRO, te weten als een procesbekwame vereniging die optreedt namens een groep wiens collectieve belangen door de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing zijn bedreigd of geschaad, voor zover zij beschikt over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten.

De vraag is aldus te weten of aan deze voorwaarden wordt voldaan en of aldus de vzw NATUURPUNT OOST-BRABANT kan aantonen dat haar collectieve belangen worden bedreigd of geschaad door de toegekende stedenbouwkundige vergunning, te weten de uitbreiding van een landbouwbedrijf in een daartoe geëigende zone.

Anders dan bij de Raad van State volstaat te dezen niet louter een procesbevoegdheid doch dient de betrokken vzw aan te tonen dat zij in de uitoefening van haar doelstelling in haar bestaansreden wordt geraakt : zij dient aan te tonen dat de groep wiens collectieve belangen zij al zou beschermen door de uitbreiding van het landbouwbedrijf hun belangen hierdoor ernstig zouden worden bedreigd of geschaad; het louter aanhalen van een de nietszeggende algemene beweringen van de « aantasting van de aanwezige landschapswaarde » of het unieke karakter van de omgeving zal hiertoe niet volstaan.

Dat uw Raad te dezen aldus enkel kan concluderen tot de onontvankelijkheid van huidig beroep, ook in hoofde van de tweede verzoekende partij, bij gebreke aan het rechtens vereiste belang zoals te dezen bepaald door artikel 4.8.16. §1, 4° VCRO.

Dat ten andere het rechtmatig belang van de landbouwer tevens dient in ogenschouw te worden genomen; zoals bij de projectbeschrijving wordt uiteengezet wenst het veeteeltbedrijf Pieter Van Dooren door de uitvoering van het project de economische draagkracht van het bedrijf te optimaliseren (door de dalende marge per afgeleverd vleesvarken - omwille van de stijgende grondstofprijzen, energie en milieukosten - wenst de exploitant het gezinsinkomen veilig te stellen door een schaalvergroting van het bedrijf door te voeren); dit om zo een rendabel en concurrentievaardig bedrijf te bestendigen naar de toekomst; de veranderingen aan de varkensstallen worden ook ingegeven door de opgelegde veranderingen naar groepshuisvesting bij de zeugen; voor deze uitbreiding wenst het bedrijf gebruik te maken van de huidige mogelijkheden van bedrijfsuitbreiding via het systeem van bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking: 100% van de uitbreiding in mestproductie zal worden verwerkt in de eigen biogasinstallatie; deze mogelijkheid wordt voorzien in het nieuwe MAP III (decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen).

Ook deze belangen van het veeteeltbedrijf dat ter plaatse reeds 40 jaar aanwezig is dienen mee in rekening te worden genomen, niet enkel de belangen van een bewoner die ruim een kilometer verder woont en van een natuurorganisatie die klaarblijkelijk enkel een standstil nastreeft.

Feit is dat de thans vergunde stallen volledig ingesloten liggen achter de voorheen bij besluit van 22 december 2011 vergunde stallen en in geen enkel opzicht enige bijkomende visuele of andere hinder kunnen veroorzaken waaruit de vzw natuurland al enige belang zou kunnen halen.

Ook tweede verzoekster kan met andere woorden geen enkel (rechtmatig) voordeel halen uit de vernietiging van de thans bestreden vergunning.

...

3.

De tussenkommende partij voegt hieraan toe:

“ ...

27. Tweede verzoekende partij beroept zich bij het instellen van het beroep op art. 4.8.16 eerste lid §1 4° VCRO, nl. "procesbekwame verenigingen die optreden namens een groep wiens collectieve belangen door de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing zijn bedreigd of geschaad, voor zover zij beschikken over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten".

28. Overeenkomstig een vaste rechtspraak van de Raad van State, die haar relevantie behoudt in het kader van de procedure voor Uw Raad, kan een belangenvereniging slechts in rechte optreden indien het statutair doel voldoende specifiek wordt omschreven, derwijze duidelijk blijkt dat de bestreden akte flagrant in strijd komt met deze statutaire doelstellingen.

De VCRO voegt hier aan toe dat de vereniging het bewijs dient te leveren van een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten.

Er dient te worden vastgesteld dat de VZW Natuurpunt Oost-Brabant niet voldoet aan deze beide vereisten.

29. Vooreerst wordt voorgehouden dat de VZW een natuurreservaat in de omgeving zou beheren, maar dit blijkt nergens uit de voorgelegde stukken. Uit het kadastraal uittreksel bij de milieuvergunningsaanvraag blijkt dat een aantal percelen eigendom zijn van het Vlaamse gewest, maar geen enkel perceel in eigendom van VZW Natuurpunt Oost-Brabant. Een aantal andere gronden zijn in eigendom van een landbouwbedrijf. Het gebied staat ook niet vermeld in de overzichtslijsten die terug te vinden zijn van gebieden beheerd door Natuurpunt.

Hoe dan ook dient vastgesteld dat tweede verzoekster zich niet beroept op de hoedanigheid van belanghebbende, maar enkel op deze van de vereniging optredend namens een collectieve belangengroep.

Wat de collectieve belangengroepen betreft, wordt de grens tussen een toegelaten vordering ter behartiging van collectieve belangen en een niet toegelaten actio popularis door drie regels bepaald: het principe van de specialiteit, de regel "nul ne plaide par procureur" en het vereiste van een voldoende representativiteit van de betrokken vereniging (...).

Voor wat betreft het specialiteitsbeginsel wordt vereist dat de ingestelde rechtsvordering past binnen het door de vereniging gestelde statutaire doel en dat de statutaire bepalingen inzake het maatschappelijk doel voldoende precies zijn om aan te tonen dat het voorwerp van het beroep direct en specifiek past binnen het door de verzoekende vereniging betrachtte doel.

Volgens de regel "nul ne plaide par procureur" kan een vereniging in de regel niet in eigen naam motu proprio optreden ter bescherming van de persoonlijke belangen van één of

meer leden ervan. Het collectieve belang moet duidelijk onderscheiden zijn van het individualiseerbaar belang van (enkele van) haar leden.

Voor wat betreft het vereiste van de representativiteit wordt aangenomen door de Raad dat een procesbekwame vereniging namens een groep wiens collectieve belangen zijn bedreigd, kan optreden zodra zij voor die groep representatief kan worden genoemd. Het bewijs hiervan is in principe vrij. Drie determinerende criteria worden afgeleid uit de rechtspraak: de statuten, de werking van de vereniging overeenkomstig haar statuten en de penetratiegraad van de vereniging in de groep die zij voorgeeft te vertegenwoordigen.

De Raad van State formuleert de voorwaarden die worden gesteld aan milieuverenigingen om in rechte te kunnen optreden als volgt (zie bijv. R.v.St., nr. 202.309, 24 maart 2010, VZW MILIEUFRONT OMER WATTEZ; R.v.St., nr. 192.085):

...

30. Tweede verzoekende partij beroept er zich in haar verzoekschrift op dat haar statutair doel zeer ruim omschreven wordt, derwijze zij zich zou kunnen inlaten met eender welke vorm van ingreep in het landschap (zie p. 5 verzoekschrift).

Inderdaad blijkt bij lezing van het statutair doel zoals omschreven in art. 3 van de statuten van tweede verzoekende partij, dat dit statutair doel quasi onbeperkt wordt omschreven. Niet alleen natuurbescherming, maar zelfs landschapszorg en "het ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen" en "duurzame ontwikkeling" behoort tot de doelstellingen van tweede verzoekende partij (zie stuk VI.1 - Statuten tweede verzoekende partij). Onder deze noemer kan elke vergunningsbeslissing zogezegd aangevochten worden, zelfs in een binnenstad (voor zover men maar staande houdt dat het gaat om de ruimtelijke inpassing van menselijk handelen, sic).

Dit totaal gebrek aan specificiteit, klemmt des te meer omdat er evenmin een redelijke territoriale beperking wordt gegeven aan het werkingsgebied. Dit werkingsgebied beslaat volgens art. 4 van de statuten "gemeenten in de provincie Vlaams-Brabant, voornamelijk ten oosten van Brussel" (zie stuk VI.1 - Statuten tweede verzoekende partij).

Tweede verzoekster zou op grond van deze doelomschrijving dus zgn. elke administratieve akte verband houdend met menselijk handelen in Vlaams-Brabant kunnen aanvechten.

De Raad van State heeft eerder reeds geoordeeld dat het maatschappelijk doel bij gebrek aan een duidelijke territoriale beperking, dermate ruim en algemeen is opgevat dat het in wezen beschouwd dient te worden als het nastreven van een algemeen belang (vgl. R.v.St., nr. 184.261, 17 juni 2008, ONGENA).

31. Bovendien moet ook vastgesteld worden er in casu een duidelijke wanverhouding bestaat tussen de omschrijving van het statutair doel van tweede verzoekster en de draagwijdte van de aangevochten beslissing.

Volgens de rechtspraak van de Raad van State staat het optreden van een vereniging met algemene doelomschrijving in rechte gelijk met een actio popularis, indien de handeling die wordt aangevochten geen algemene draagwijdte heeft, doch een specifieke strekking (vgl. R.v.St., nr. 163.265, 6 oktober 2006, VZW NATUURRESERVATEN; R.v.St., nr. 146.902, 28 juni 2005, VZW RALDES)

Het bestreden besluit betreft de stedenbouwkundige vergunning voor verbouwing van stallen bij een bestaand bedrijf en oprichting van een zeer kleinschalige biogasinstallatie

(minder dan de helft van hetgeen in agrarisch gebied toelaatbaar is volgens de Omzendbrief R0/2006/01 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting").

Uit de geurstudie en analyses uit het MER blijkt duidelijk dat de inrichting een zeer lokale voetafdruk heeft, dewelke bovendien verkleint dankzij de maatregelen die in de bestreden beslissing en de milieuvergunning werden opgenomen.

Tweede verzoekster maakt volstrekt niet aannemelijk dat haar statutaire doelstellingen in het gedrang zouden komen door de uitvoering van deze stedenbouwkundige vergunning.

Deze vergunning heeft immers niet dezelfde algemene draagwijdte als de doelstelling van tweede verzoekende partij.

32. Verder wordt geen bewijs geleverd van een "duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten" in hoofde van de VZW Natuurpunt Oost-Brabant. Het volstaat uiteraard niet uittreksels van websites met zegedde agenda van de vereniging voor te leggen zonder enige bewijswaarde. Bij gebrek aan concrete documenten, zoals bv. ledenlijsten of verslagen van activiteiten waarop effectief meerdere leden aanwezig zijn, wordt niet voldaan aan de decretale bewijslast die op verzoekster rust.

Er mag in dit verband overigens op gewezen worden dat tweede verzoekster evenmin figureert op de lijst van bezwaarindieners in het kader van de procedure die heeft geleid tot de eerdere stedenbouwkundige vergunning van 22 december 2011, en dat tweede verzoekster geen administratief beroep instelde tegen de door de Deputatie afgeleverde milieuvergunning (evenmin tegen vroegere vergunningen). Uit deze historiek blijkt niet dat tweede verzoekster werkelijk belanghebbend is, of blijkt toch minstens dat er geen duurzame en effectieve werking is binnen de vereniging.

33. Tot slot dient nog te worden vastgesteld dat tweede verzoekster in feite in strijd met haar eigen doel handelt. De realisatie van deze aanvraag (en de daarmee samenhangende milieuvergunningsaanvraag) houdt in dat de absolute ammoniakuitstoot van het bedrijf drastisch zou dalen ondanks het feit dat de productie bijna verdubbelt. Momenteel wordt 6.595,5 kg ammoniak uitgestoten per jaar. In de toekomst zal dat slechts 3.184,8 kg per jaar zijn.

Tweede verzoekster verzet zich tegen deze plannen tot verlaging van de uitstoot, doch waarom is een groot raadsel. Momenteel is er een procedure hangende voor de Raad van State, waarbij tweede verzoekster de vernietiging vordert van de aangevraagde (en verkregen) milieuvergunning. Thans verzet zij zich voor Uw Raad ook tegen een vernieuwing/uitbreiding van de varkensstallen, die de verdere verlaging van de ammoniakuitstoot door het aanwenden van luchtwassers die de ventilatielucht ontdoen van ammoniak, geurdeeltjes en fijn stof, nog verder in de hand zou werken.

Door haar halsstarrige houding en doorgedreven wil om zich te verzetten tegen de plannen van tussenkomende partij, vermijdt tweede verzoekster in feite dat de ammoniakemissies kunnen dalen tot het gewenste — sterk verlaagde — niveau. Nochtans zou een natuurvereniging, zoals tweede verzoekster, tot doel moeten hebben elk project te ondersteunen dat enige ammoniakuitstoot en de daaraan gekoppelde vermestende en verzurende deposities zo sterk mogelijk poogt te verlagen zonder daarmee het landschap op enigerlei manier aan te tasten. In zoverre tweede verzoekster dit niet doet, handelt zij in

strijd met haar eigen doel, waardoor zij alleszins niet beschikt over het vereiste belang om de vernietiging van de milieuvergunning te vorderen.

Het beroep dient te worden afgewezen als onontvankelijk.

...

4.

De verzoekende partijen antwoorden als volgt in haar wederantwoordnota:

“ ...

Op de eerste plaats moet worden opgemerkt dat bij de beoordeling van het belang geen belangenafweging aan de orde is. De verwijzing naar het belang van de landbouwer in kwestie is dan ook zinledig in dit verband.

*Verder dient onderstreept te worden dat de tweede verzoekende partij op concrete wijze aangeeft hoe zij in haar belang is getroffen door de beslissing in kwestie. De verzoekende partij heeft daarbij concreet verwezen naar de specifieke inplantingsplaats van het gebouw in kwestie en de landschappelijke kenmerken ervan. **Zij heeft in haar verzoekschrift op zeer concrete wijze aangegeven waarom er een relevante impact is van de stallen op het waardevol landschap.** Bovendien wordt verwezen naar andere aspecten die raken aan haar statutaire doelrealisatie, zoals de **mobilitateitsimpact die de recreatieve beleving van de omgeving** (waar heel wat wandel- en fietsroutes liggen) **kan verstoren**. Het gaat hier allerm minst om platitudes, zoals de verwerende partij vooropstelt. Evenmin kan de verwerende partij worden gevolgd waarin zij stelt dat de vereniging moet bewijzen dat zij als gevolg van het vergunde in haar bestaansreden wordt geraakt. Het volstaat dat zij door de beslissing in haar statutaire doelrealisatie wordt gehinderd of geschaad.*

*De tweede verzoekende partij heeft tevens aangetoond dat zij **een relevante penetratiegraad heeft in het gebied**, dat onbetwistbaar tot haar statutaire werkingsgebied behoort (stuk 10). In het gebied is er overigens geen lokale afdeling met een eigen rechtspersoonlijkheid werkzaam. **De tweede verzoekende partij maakt aannemelijk dat zij, via haar lokale afdeling, lokaal verankerd is en actief is op het vlak van landschapszorg en natuurbehoud in de betrokken gemeente en het gebied waar de inrichting zal worden geëxploiteerd.** Bijgevolg is voldaan aan het beginselvereiste van een rechtstreekse band tussen het in het maatschappelijk doel bepaald werkterrein van de vereniging en de aard van het bestreden besluit.*

De Raad van State heeft dit trouwens evenzeer reeds vastgesteld in het geciteerde arrest nr. 226.104 van 16 januari 2014. Eerder heeft Uw Raad in een zeer vergelijkbare zaak al geoordeeld dat de tweede verzoekende partij over het vereiste belang beschikt omwille van de aantasting van de landschapswaarden en de ermee verbonden belevingswaarde (RvVB nr. S/2011/0153 van 6 december 2011 en RvVB nr. A/2012/0132 van 10 april 2012 inzake Donders en vzw Natuurpunt Oost-Brabant t. deputatie van de provincie Vlaams-Brabant).

*Bovendien dient er aan te worden herinnerd dat de **ontvankelijkheidsvereisten voor milieuverenigingen op grond van artikel 9.2. en artikel 2.5 van het Verdrag van Aarhus, minder rigide mogen opvat worden.***

De tweede verzoekende partij handelt met haar huidige vordering overigens niet in strijd met haar eigen statutair doel. *Op de eerste plaats beoogt zij met het ingestelde beroep de landschapswaarden veilig te stellen. Er kan bezwaarlijk worden tegengesproken*

dat dit doel vreemd is aan of strijdig is met haar statutaire doelomschrijving. Uit het enkele feit dat de vernietiging ertoe aanleiding zou geven dat de ammoniakuitstoot hoger zou zijn dan deze die door de nieuwe vergunning wordt beoogd of gewaarborgd, dient niet besloten te worden dat de tweede verzoekende partij handelt in strijd met haar eigen statutair doel. Tegen die ammoniakuitstoot onder de oude vergunning staan immers ook nog andere actiemiddelen open, zoals een verzoek tot aanscherping van de vergunningsvoorwaarden bedoeld in artikel 21, §1 Milieuvergunningsdecreet, of een gerechtelijke/bestuurlijke vordering op basis van de algemene milieuzorgplicht vervat in artikel 22, lid 2 Milieuvergunningsdecreet.

De tweede verzoekende partij beschikt bijgevolg over de nodige hoedanigheid en belang om tot de procedure te worden toegelaten. De exceptie dient te worden verworpen.

...

Beoordeling door de Raad

1.

De tweede verzoekende partij bezorgt een afschrift van haar actueel geldende statuten en van de akte van aanstelling van haar organen, alsmede het bewijs dat het daartoe bevoegde orgaan tijdig beslist heeft om in rechte op te treden. Hieruit blijkt dat Natuurpunt vzw eigenaar is van het gebied Papenbroek, onderdeel van het natuurreservaat Begijnenbeekvallei, dat aanleunt tegen het betrokken perceel. Dit gebied wordt beheerd door de lokale afdeling van de tweede verzoekende partij.

2.

De tweede verzoekende partij kan als een procesbekwame vereniging bij de Raad op grond van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 4° VCRO op ontvankelijke wijze een beroep instellen indien zij aantoonst dat (a) zij namens de groep een collectief belang nastreeft in overeenstemming met de statutaire doelstellingen van de vereniging (te onderscheiden met algemeen belang) en waarbij het collectief belang niet de optelsom is van de individuele belangen van haar leden, (b) het ingeroepen collectief belang door de bestreden beslissing bedreigd of geschaad wordt en (c) de vereniging beschikt over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 4° VCRO vereist niet dat het belang van de aanvrager dient afgewogen te worden tegenover het belang van de procesbekwame vereniging.

Het maatschappelijk doel van de tweede verzoekende partij wordt in artikel 3 van de statuten als volgt omschreven:

“ ...

De duurzame instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het behoud van de in het wild voorkomende fauna en flora, het natuurbeheer, natuurbeleving, natuurstudie, beleidsbeïnvloeding, vorming en educatie rond natuur en de ruimtelijke en milieucondities die noodzakelijk zijn voor deze instandhouding, herstel en ontwikkeling van de natuur. Daarnaast wil de vereniging ook optreden voor een betere landschapsbescherming en het ecologisch en ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen. De vereniging kadert haar werkingsdomeinen in een streven naar duurzame ontwikkeling.

De vereniging schept kansen voor leden, vrijwilligers en professionele medewerkers om deel te nemen aan het realiseren van de maatschappelijke opdracht. De vereniging is dus tegelijk een hefboom voor maatschappelijke verandering en een middel tot persoonlijke ontplooiing van de leden, actieve vrijwilligers en professionele medewerkers

... ”

De Raad stelt vast dat het maatschappelijk doel van de tweede verzoekende partij te onderscheiden is van het algemeen belang en dat het beroep tegen de bestreden beslissing bijgevolg niet kan beschouwd worden als een *actio popularis*. De Raad stelt vast dat de percelen gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, grenzend aan het natuurreservaat de ‘Begijnenbeekvallei’, dat tevens deel uitmaakt van het Vlaams Ecologisch Netwerk. De tweede verzoekende partij toont de landschapswaarde van de percelen voldoende aan. Uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 16 juni 2011 blijkt bovendien dat door de bestreden vergunning een significant negatief effect op het natuurgebied blijft bestaan. Uit het advies van de GECORO van 28 juni 2011 blijkt eveneens dat door de bestreden beslissing het waardevol landschap van de Hermansheuvel wordt verstoord.

Tevens blijkt uit niets dat de tweede verzoekende partij alleen optreedt ter verdediging van de individuele belangen van haar leden, maar dat zij integendeel optreedt voor een collectief belang, onder meer de instandhouding van de natuur en een betere landschapsbescherming. In haar verzoekschrift toont de tweede verzoekende partij voldoende aan dat de bestreden beslissing haar collectief belang kan bedreigen of schaden. De Raad weerhoudt het voorkomen van schade aan het leefmilieu. Er valt ook niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing werden vergund. Uit de statuten van de tweede verzoekende partij en uit de door haar meegedeelde gegevens blijkt tot slot dat zij over een duurzame en effectieve werking beschikt en dat zij haar activiteiten uitoefent in de regio waar de tenuitvoerlegging van bestreden beslissing moet gesitueerd worden.

De tweede verzoekende partij beschikt dan ook over het rechtens vereiste belang in de zin van artikel 4.8.11 §1, eerste lid, 4° VCRO en over de vereiste hoedanigheid.

De exceptie wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van het gewestplan Aarschot-Diest (KB van 7 november 1978), van artikel 2, §1 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (hierna: Coördinatiedecreet), van de artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet), alsmede van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

De verzoekende partijen ontwikkelen hun middel als volgt:

“ ...

Het staat buiten betwisting dat de bouwwerken zullen worden opgericht in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Evenzeer buiten betwisting staat het gegeven dat het grootste deel van de bouwwerken en constructies volgens de landschapsatlas zijn gelegen binnen

een vlakrelict 'Holle wegen Zelk en vallei van de Begijnenbeek'. Aldus staat onomstootbaar vast dat het projectgebied is gelegen binnen een gebied met een unieke landschapswaarde. Die vaststelling vindt bevestiging in de relevante beleidsdocumenten, met name het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Bekkevoort.

In dat gebied zijn de artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen van kracht.

...

Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15).

De toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevol agrarisch gebied wordt volgens vaststaande rechtspraak, ook die van Uw Raad, op grond van een tweevoudig criterium getoetst: a) een planologisch, wat impliceert dat de overheid nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied en b) een esthetisch, dat inhoudt dat bedoelde werken in overeenstemming moeten kunnen worden gebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschapsschoon. Een stedenbouwkundige vergunning kan slechts worden verleend als de aanvraag zowel overeenstemt met de bestemming agrarisch gebied, als voldoet aan de eisen ter vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschap. Wanneer aan één van beide toetsingscriteria niet is voldaan, moet de vergunning worden geweigerd.

Het al dan niet voldoen aan het dubbele criterium (planologisch en esthetisch) moet overigens uitdrukkelijk gemotiveerd worden in de vergunningsbeslissing, wat volgt uit de artikelen 2 en 3 van de Formele Motiveringswet. Uit de formeel uitgedrukte motieven moet met name blijken dat de overheid zorgvuldig te werk is gegaan, wat impliceert dat alle relevante feiten voor de beoordeling van dit dubbel criterium (juist) in kaart zijn gebracht. Hoewel de vergunningverlenende overheid bij het beoordelen van het esthetisch criterium een bepaalde beoordelingsmarge behoudt, is die marge alvast begrensd door het redelijkheidsbeginsel.

De werken die het voorwerp uitmaken van de bestreden beslissing zullen allemaal plaatsvinden binnen het waardevol landschap, en meer specifiek in de omgeving van de Hermansheuvel, die algemeen wordt erkend omwille van zijn unieke (landschappelijke) erfgoedwaarde en de eraan verbonden belevingswaarde. Om die reden hebben zowat alle overheden, in het voortraject van de thans bestreden beslissing, de aanvraag negatief beoordeeld.

De bestreden beslissing acht de vergunbaarheid van het project nochtans geen probleem. De doorslaggevende motivatie hiertoe is dat de twee bijkomende stallen – die in de beslissing de ‘ondergeschikte ingreep’ wordt genoemd – deel uitmaken van een groter geheel en geen bijkomende druk is op de omgeving.

Een dergelijke motivering kan de esthetische toets niet op draagkrachtige, afdoende wijze schragen.

Uw Raad heeft reeds geoordeeld dat **het feit dat de nieuwe melkveestal deel zal uitmaken van een groter geheel** en dat de gebruikte architectuur aansluit op de recente

bebouwing op het perceel zodat de stal geen vreemde constructie vormt in de omgeving, **geen motief vormt ter vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied**, minstens blijkt hieruit niet dat de op heden bestaande schoonheidswaarde niet in het gevaar wordt gebracht.

Die vaststelling alleen al volstaat om het besluit te vernietigen.

Overigens lijkt meer te zitten achter deze motivering. De deputatie lijkt, blijkens de geciteerde motivering, aan te nemen dat aangezien het gebied reeds is aangetast door een eerdere vergunning voor allerlei (grootschalige) stallen en installaties, een verdere aantasting van de site geen probleem oplevert in het licht van de toepasselijke voorschriften van de gewestplanbestemming.

Dit is echter een misvatting.

Het eventueel aangetast karakter van de open omgeving, al dan niet structureel, is geen afdoende verantwoording om het landschappelijk waardevol karakter van het agrarisch gebied nog verder aan te tasten.

Bij dit alles valt op dat de deputatie ervan uitgaat dat de stedenbouwkundige vergunning van 22 december 2011 waarin de eerdere stallen en installaties werden vergund en waarbinnen de thans vergunde stallen een ‘ondergeschikte’ ingreep vormen, zonder meer een feit is, terwijl die vergunning een aleatoir gegeven is omdat een beroep tot schorsing en nietigverklaring hangende is tegen deze vergunning. De deputatie blijkbaar een ‘voorschot’ op wat Uw Raad zal oordelen over het beroep tot schorsing en vernietiging dat tegen deze eerste vergunning van 22 december 2011 werd ingesteld.

Verder acht de bestreden beslissing de aanvraag vergunbaar, dit onder routineuze verwijzing naar de stedenbouwkundige vergunningsvoorwaarde, namelijk het opmaken van een landschapsplan, voorwaarde die weliswaar werd opgelegd in een eerdere vergunning.

Op de eerste plaats dient ook hier te worden vastgesteld dat de voorwaarde werd opgelegd in de eerder verleende vergunning van 22 december 2011, die, als gevolg van de hangende procedure tot schorsing en nietigverklaring, precair is en door het ontbreken van een definitieve milieuvergunning nog niet uitvoerbaar is. **Een dergelijke doorverwijzing strookt niet met het zorgvuldigheidsbeginsel: indien de overheid het noodzakelijk acht dat om de verenigbaarheid van de aanvraag met de voorschriften van het toepasselijke bestemmingsplan bijkomende voorwaarden op te leggen, dan moeten die in het betrokken besluit zelf worden opgenomen.** Het gaat niet op om daarvoor door te verwijzen naar een andere, eerder verleende stedenbouwkundige vergunning van 22 december 2011 die nog niet uitvoerbaar en dus nog niet uitgevoerd is, des te meer omdat die vergunning precair omdat deze het voorwerp uitmaakt van een lopende procedure tot schorsing en/of nietigverklaring. Een dergelijke (onuitgevoerde) vergunning kan overigens ook nog steeds vervallen, en men kan er desnoods ook afstand van doen. In die gevallen zal ook de voorwaarde vervallen, en wordt de voorwaarde die de overheid nochtans noodzakelijk achtte, zinledig. De vergunningsbeslissing van 22 december 2011 waarnaar de bestreden beslissing doorverwijst, is in ieder geval aleatoir.

Bovendien en ten overvloede moet worden opgemerkt dat het motief dat is ontleend aan het feit dat het aangevraagde vergunbaar is omdat er een landschapsplan wordt

opgelegd, niet afdoende is. Door de vergunning afhankelijk te stellen van een dergelijk plan, dat niet eens aan een openbaar onderzoek werd onderworpen en overigens zeer vaag is opgesteld (deze kritiek maakt overigens het voorwerp uit van het verzoekschrift tot schorsing/nietigverklaring dat tegen het besluit van 22 december 2011 werd ingediend), wordt evenzeer het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

Uit de omstandigheid dat een landschapsplan wordt opgelegd om de landschappelijke integratie te waarborgen, blijkt immers reeds dat er een ernstige indicatie is van een aantasting van de landschapswaarde, of, in elk geval, een ernstige dreiging daartoe.

Ook in het voortraject van voorliggende aanvraag heeft de Raad van State in die zin geoordeeld, en het behoort ook tot haar vaste rechtspraak.

Uw Raad oordeelde evenzeer dat de verwerende partij haar zorgvuldigheidsplicht en haar motiveringsplicht schendt door de bestreden beslissing determinerend te laten steunen op een later bijgevoegd landschappelijk integratieplan, dat overigens niet aan een openbaar onderzoek werd onderworpen, waarvan de uitvoering bovendien als voorwaarde aan de vergunning wordt verbonden.

Tot slot dient vastgesteld te worden dat de overige overwegingen die in dit kader in het besluit worden aangewend om de vergunbaarheid van het aangevraagde te rechtvaardigen, met name dat ‘de stallen compact (zijn) opgevat, (zich) bevinden binnen de contouren van de bestaande bebouwing en (zich) goed op de plaats integreren zonder het landschap te schaden’, niet meer omvatten dan gestandaardiseerde affirmaties waarmee men alles kan goedpraten. Een dergelijke motivering doorstaat evident niet de toetst aan de formele motiveringsplicht, zoals opgevat in de artikelen 2 en 3 van de Formele Motiveringswet.

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“Verzoekers houden voor dat de aangehaalde bepalingen en beginselen worden geschonden in essentie om reden dat de aanvraag verenigbaar wordt geacht met de planologische bestemming van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De argumentatie van de verzoekende partijen kan niet worden weerhouden en wel om volgende redenen.

Er kan vooreerst geen ernstige discussie ontstaan omtrent de vaststelling dat de site waarop de aanvraag betrekking heeft integraal gelegen is in het agrarisch gebied waaraan de kwalificatie landschappelijk waardevol werd toegevoegd; deze planologische toestand wordt bepaald door het gewestplan Aarschot-Diest (KB van 7 november 1978).

...

Welnu, de aanvraag heeft betrekking op de uitbreiding van een bestaand vleesvarkensbedrijf waarbij te midden van de site een bestaande stal wordt verlengd en een andere stal wordt afgebroken en vervangen door een grotere stal.

De ruimtelijke impact om de omgeving kan aldus geen beletsel vormen. Immers, één bestaande stal wordt inzonderheid verlengd met een oppervlakte van 30.4m bij 14m, waar de andere parallelle stal hieraan zou worden afgebroken en vervangen door een ruime stal

van 19m bij 62.4m aansluitend bij de andere uitgebreide stal. De nieuwe stallen zouden uitgerust worden met een luchtwasser. Deze uitbreiding maakt deel uit van de capaciteitsverhoging van 1950 varkens en 1600 biggen naar 3926 varkens en 3000 biggen. Een andere nieuwe grotere stal in functie van deze uitbreiding, dicht bij de woning, werd nog in de recente vergunning opgenomen.

Zoals gesteld kan er geen significante impact zijn op de omgeving ingevolge de bij besluit van 22 mei 2014 vergunde constructies rekening houdende met de bestaande inrichting en met de uitbreiding zoals vergund bij besluit van 22 december 2011.

Het hoeft verder geen betoog dat de voorziene activiteit thuishoort op de aangeduide zone; vanuit landbouwkundig oogpunt is er volgens het departement Landbouw en Visserij, Duurzame Landbouwwontwikkeling Vlaams-Brabant, gelet op de aard en de ligging, geen overwegend bezwaar tegen de voorgestelde werken.

Welnu, de deputatie is bij de toekenning van de vergunning uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens en heeft deze ook correct beoordeeld en is op grond ervan in redelijkheid tot het besluit kunnen komen dat de aanvraag overeenkomstig de bij de aanvraag gevoegde plannen verenigbaar is met de planologische voorschriften van het gewestplan, i.c. landschappelijk waardevol agrarisch gebied en met de eisen van een behoorlijke ruimtelijke ordening en dit op eensluidend advies van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar.

Hierbij dient opgemerkt dat wanneer de deputatie op grond van artikel 4.7.21, 4.7.22 en 4.7.23 VCRO in beroep uitspraak doet over een aanvraag tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning, zij niet optreedt als administratief rechtscollege maar als orgaan van actief bestuur; hieruit volgt dat zij, om te voldoen aan de haar opgelegde motiveringsverplichting, er niet toe gehouden is al de in beroep aangevoerde argumenten of de in het kader van het openbaar onderzoek geuite bezwaren te beantwoorden, doch het volstaat dat zij in de beslissing duidelijk aangeeft door welke, met de goede plaatselijke aanleg verbandhoudende redenen, zij is verantwoord.

Hiertoe beschikt zij, ingevolge de devolutieve werking van het hoger beroep, over een volheid van bevoegdheid.

Immers, luidens artikel 4.7.22, 1 VCRO in fine onderzoekt de deputatie bij het behandelen van het beroep de aanvraag in haar volledigheid; het behoort aldus tot de decretaal toegekende appreciatiebevoegdheid van de vergunningverlenende overheid om, binnen de grenzen van de door het gewestplan opgelegde bestemmingsvoorschriften, te dezen van het agrarisch gebied met landschappelijk waardevol karakter, te oordelen of de aanvraag al dan niet verenigbaar is met de eisen van de goede ruimtelijke ordening.

De deputatie houdt hierbij rekening niet alleen met het advies van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, met de argumenten die naar voor werden gebracht in het kader van het beroep, met de bezwaren zoals die werden geformuleerd in het kader van het gehouden openbaar onderzoek, doch tevens met de andere adviezen dewelke in het dossier werden gegeven; advies verlenende instanties hebben echter tot taak advies uit te brengen, niet meer of niet minder.

Hierbij dient nog opgemerkt dat ook uw Raad zijn beoordeling van de eisen van de plaatselijke aanleg of ruimtelijke ordening niet in de plaats vermag te stellen van die van de bevoegde administratieve overheid. De Raad is in de uitoefening van zijn wettigheidsstoezicht op een voor hem aangevochten toekenning van een

stedenbouwkundige vergunning bevoegd om na te gaan of de bevoegde overheid bij de toekenning van die vergunning is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond ervan in redelijkheid tot het besluit is kunnen komen dat de aanvraag verenigbaar is met de eisen van een behoorlijke ruimtelijke ordening en plaatselijke aanleg.

Welnu, in het bestreden besluit wordt hieromtrent op een deugdelijke en afdoende wijze overwogen om welke redenen de aanvraag in aanmerking komt voor een vergunning.

De vergunning voor de overige gebouwen en installaties op de site werd onderworpen aan de plicht tot het opstellen van een milieueffectenrapport, waarin de impact van de aanvraag op de omgeving in de meest brede zin wordt onderzocht en zo ook de impact op het omliggende landschap.

In het besluit van 22 mei 2014 wordt hieromtrent, op eensluidend advies van de PSA, overwogen dat ...

Met betrekking tot de reeds vergunde inrichtingen wordt in het MER vastgesteld dat het bedrijf beschikt over een geordende inplanting; door de ligging van de weilanden, de Hermansheuvel en de aanwezige bomenrijen worden de bedrijfsgebouwen geïntegreerd in het landschap; er wordt dan ook in het MER uitgegaan van geen of een verwaarloosbaar effect.

In het MER wordt dientengevolge gesteld dat de perceptieve impact van het project verwaarloosbaar wordt geacht (geen of verwaarloosbaar effect).

Synthese in het MER is dan ook dat er inzake landschapsperceptie wordt uitgegaan van geen of een verwaarloosbaar effect: het bedrijf vormt een verzorgd uitziend onderdeel van het agrarisch landschap waarbij de bestaande en voorziene groenelementen als voldoende worden geacht.

Hierbij wordt nog gesteld dat er moet vermeden worden dat er een dicht groenscherm rondom het bedrijf wordt aangelegd, zodat er een muureffect zou optreden; er wordt in het MER wel aangeraden om op het bedrijf zelf, verspreid bomen en struiken aan te planten, voornamelijk ter hoogte van de nieuwe loods (een aantal struiken zoals in de houtkant aanwezig: meidoorn, sleedoorn, etc.), alsook ter hoogte van de sleufsilo's.

Verzoekers gaan in dit dossier voorbij aan het feit dat de voorliggende aanvraag een uitbreiding inhoudt van een bestaand landbouwbedrijf en geen nieuwe inplanting betreft.

Om de gebouwen nog beter in het landschap te integreren wordt er, al in de milieuvergunning d.d. 06 oktober 2011, voorzien dat er rondom de inrichting toch beplanting dient te worden aangebracht, weliswaar verspreid zodanig dat de gebouwen opgaan in het landschap, met als voorwaarde dat de goede bedrijfsvoering niet in het gedrang komt.

In de milieuvergunning wordt hieromtrent verder gestipuleerd: "Om een goede landschapsintegratie te garanderen en omwille van de ecologische meerwaarde dient gekozen te worden voor streekeigen plantenmateriaal. Een combinatie van verschillende soorten is belangrijk om een natuurlijke en waardevolle begroeiing te laten ontwikkelen. Bij de aanplanting dient minstens voldaan te worden aan de voorwaarden m.b.t. het groenscherm zoals bepaald in de bouwvergunning en dient tevens rekening gehouden te worden met de wettelijke afstand t. o. v. de perceelsgrens volgens het Veldwedboek."

De groenaanplantingen dienen dus niet om alsnog een integratie van de nieuw op te richten constructies te bewerkstelligen met het landschappelijk waardevol karakter van het landbouwgebied, zoals de verzoekende partij het verkeerdelijk willen voorstellen.

Uit de MER-studie blijkt aldus dat de vorige aanvraag, mits de opmaak van een landschapsplan, zowel op het vlak van natuurbehoud, mobiliteit en landschap kan geïntegreerd worden op de plaats.

In het bestreden besluit wordt dan ook terecht gesteld dat de aanvrager een landschapsplan dient op te maken, dat al vervat is als voorwaarde verbonden aan de milieuvergunning in artikel 462.24.3 van het besluit van de deputatie van 06 oktober 2011 waarmee de deputatie in ging op de raadgevingen in het MER; er wordt in het bestreden besluit dan ook terecht overwogen: "(...) Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de inplantingsplaats gelegen is in een zeer kwetsbare omgeving uit het oogpunt van het landschap en het goed gelegen is een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De nieuwe gebouwen en constructies, alsook een klein gedeelte van de nieuwe stallingen liggen ook binnen een vlakrelict 'Holle wegen Zelk en vallei van de Begijnenbeek', volgens de landschapsatlas.

In het MER wordt geargumenteed dat het reliëf van het landschap zonder al te ingrijpende veranderingen wordt gevolgd en dat er compact gebouwd wordt aansluitend op de bestaande gebouwen. Zo wordt besloten dat er geen geomorfologische eenheden worden gewijzigd, geen landschapsecologische verstoring plaatsvindt, geen versnippering en dat de wijziging van de bestaande landschappelijke structuren verwaarloosbaar is. Ook voor de erfgoedwaarde van het landschap wordt van geen of van een verwaarloosbaar effect uitgegaan. Verder wordt het materiaalgebruik overeenkomstig de bestaande gebouwen, en het feit dat ze verscholen gaan achter de bestaande gebouwen, in rekening gebracht. De gebouwen volgen ook nog de hoogtelijnen, de beplanting is aangepast, de kleuren zijn bescheiden en verkleinend (donker). In het MER wordt enkel geadviseerd om niet, zoals voorzien in de vorige aanvraag met een dicht groenscherm te werken dat een soort van 'groene muur' zou creëren, maar wel met groen verspreid over de vestiging (type landschapsplan). (...)"

Ook de PSA komt in deze aldus tot de conclusie dat de stallen compact zijn opgevat en zich bevinden binnen de contouren van de bestaande bebouwing en zich goed integreren op de plaats zonder het landschap te schaden.

De in dit middel aangehaalde bepalingen en beginselen worden aldus geenszins geschonden. Het middel dient als ongegrond te worden afgewezen.

*Het middel dient als ongegrond te worden afgewezen.
..."*

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

"...

35. In het middel gaan verzoekers eraan voorbij dat verwerende partij wel degelijk omstandig heeft stilgestaan bij de verenigbaarheid van (de uitbreiding van) het bedrijf met de schoonheidswaarde van het landschap, zulks naar aanleiding van de eerder afgeleverde stedenbouwkundige vergunning van 22 december 2011.

De thans betrokken stallen — die zich situeren tussen de andere constructies van het bedrijf - waren mee opgenomen in deze eerdere aanvraag, maar werden finaal uit de vergunning gesloten omwille van de aanwezigheid van het tracé van een voetweg, waarvoor volgens de Deputatie eerst een formele verlegging diende te worden goedgekeurd.

Omtrent deze eerdere aanvraag heeft de Deputatie geoordeeld dat deze principieel verenigbaar is met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied en met de aanwezigheid van het vlakrelict "Holle wegen Zelk en vallei van de Begijnenbeek" volgens de landschapsatlas, op voorwaarde dat in plaats van een groenscherm ("een groene muur") verspreide beplantingen zouden worden aangebracht op grond van een landschapsplan.

Er kan concreet verwezen worden naar de motivering opgenomen onder punt g), p. 8 van het besluit van 22 december 2011:

...

Dit landschapsplan was reeds opgelegd in de eerder afgeleverde milieuvergunning van de Deputatie dd. 6 oktober 2011:

...

De bevestiging ervan wordt geadviseerd in het recente advies van de GMVC van 15 april 2014 in het kader van de heroverweging van het beroepsbesluit van de minister van Leefmilieu. Het opleggen van dergelijk landschapsplan sluit ook aan bij de advisering uit het MER (zie de omstandige analyse op pp. 127-134 van het MER).

36. Ook in het kader van de milieuvergunningsaanvraag werd de uitbreiding van het bedrijf gunstig bejegend, ook op het vlak van de verenigbaarheid met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Bij arrest van de Raad van State nr. 226.104 van 16 januari 2014 wordt overgegaan tot de vernietiging van de beroepsbeslissing van de minister van Leefmilieu van 5 april 2012, omdat onvoldoende repliek was gegeven op een ongunstig advies van de Afdeling Stedenbouwkundig Beleid. In het kader van de heroverweging herneemt deze afdeling haar ongunstig advies, maar vervolgens heeft de GMVC op 15 april 2014 een nieuw advies uitgebracht, waarin op bijzonder omstandige wijze wordt uiteengezet dat de uitbreiding van het bedrijf stedenbouwkundig aanvaardbaar is (zie pp. 12 -16, stuk V.8):

...

37. Verzoekers zijn het niet eens met de beoordeling die de Deputatie en de Minister maken omtrent de verenigbaarheid van de uitbreiding van het bestaande bedrijf met de gewestplanbestemming, maar daardoor wordt deze beoordeling uiteraard nog niet onwettig. De beoordeling van een aanvraag behoort tot de privileges van de vergunningverlenende overheid, en de Rechter oefent daarop slechts een wettigheidstoezicht uit. Enkel een kennelijk onredelijke of een foutieve of onvoldoende gemotiveerde beslissing kan gesanctioneerd worden.

In casu is geen sprake van een foutieve of kennelijk onredelijke beoordeling.

38. In zoverre verzoekers (eerder summier) kritiek leveren op de inhoudelijke beoordeling omtrent de verenigbaarheid van de bijkomende stallen met het landschappelijk waardevol karakter van het gebied, verwijst tussenkomende partij naar de uitzonderlijk uitgebreide en gedetailleerde beoordeling die de GMVC recent op dit punt gemaakt heeft, en die tussenkomende partij bijtreedt. Dit advies van de GMVC kadert in de heroverweging van de beroepsbeslissing van de minister na vernietigingsarrest van de Raad van State, en om tegemoet te komen aan het vernietigingsarrest werd een zeer uitgebreide motivering omtrent de ruimtelijke verenigbaarheid opgenomen. Uit deze motivering blijkt zonneklaar

dat het bedrijf van tussenkomende partij geen aantasting van het landschap inhoudt. Het vormt integendeel een integrerend bestanddeel van het landschap zoals het in de loop der tijd gevormd is. Evenmin is er een aantasting van de rest van het landschap, met daarin prominent de Hermansheuvel, gelet op de concrete situering van het bedrijf naast de autosnelweg.

Ook de zogenaamde Voortoets die tussenkomende partij vrijwillig liet uitvoeren in het kader van de milieuvergunningaanvraag geeft overduidelijk aan dat er geen directe effecten of direct ruimtebeslag zullen zijn van de uitbreidingsplannen op de omgeving. De beoordeling van de Voortoets luidt als volgt (zie ook stuk VI.2):

...

Uit deze Voortoets blijkt dat er nu en na eventuele uitvoering van de gevraagde vergunningen geen directe of indirecte effecten afkomstig van het bedrijf op de natuur in de omgeving zijn.

39. De kritiek van verzoekers is in eerste instantie gericht tegen de wijze waarop de bestreden beslissing gemotiveerd is, maar ook op dit punt dient vastgesteld dat de beslissing afdoende gemotiveerd werd, rekening houdend met de concrete situering en omkadering van de aangevraagde stallen.

Er mag in dit verband op gewezen worden dat een vergunningverlenende overheid niet verplicht is te antwoorden op alle mogelijke bezwaren of grieven, en dat zij evenmin verplicht is haar motivering verder te verantwoorden ("de motieven van de motieven"), hetgeen nochtans lijkt te zijn wat verzoekers verwachten.

Verzoekers blijken trouwens niet in te gaan op de concrete motieven die wel degelijk in de beslissing opgenomen zijn, en die o.m. - in fine van de beslissing - stelt: "de stallen zijn compact opgevat, bevinden zich binnen de contouren van de bestaande bebouwing en integreren zich goed op de plaats zonder het landschap te schaden." Tevens wordt geoordeeld dat er "geen merkelijke impact" is op het landschap "gezien de inplanting binnen de omschrijving van de bestaande gebouwen". Aangezien verzoekers deze motieven niet inhoudelijk bekritisieren, hebben zij geen belang bij de rest van hun middel.

40. Verzoekers menen dat verwerende partij bij de afgifte van de stedenbouwkundige vergunning een omstandiger motivering had moeten gebruiken om de verenigbaarheid met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied aan te tonen. Zij wijzen erop dat de verleende vergunning voor de uitbreiding van het bedrijf dd. 22 december 2011 zgn. "precair" is, gelet op de hangende procedures bij Uw Raad. Deze vergunning zou immers vernietigd kunnen worden, of zij zou alsnog kunnen vervallen indien zij niet tijdig wordt uitgevoerd door tussenkomende partij.

Deze redenering van verzoekende partij kan niet gevolgd worden.

In het kader van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel mag aangenomen worden dat verwerende partij bij de beoordeling van de voorliggende aanvraag niet zomaar abstractie kon maken van de vergunning die zij zelf reeds afgeleverd heeft voor de uitbreiding van het bedrijf met een aantal constructies.

In deze vergunning is een ruimtelijke beoordeling opgenomen waaruit blijkt dat deze uitbreiding de toets met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied kan doorstaan. Vermits de thans aangevraagde gebouwen - die overigens deel uitmaakten van de eerdere aanvraag in 2011 maar om technische redenen werden uitgesloten - gelegen zijn tussen

de eerder reeds gunstig beoordeelde constructies en er dus geen sprake is van een verdere aansnijding van het landschap, is het logisch dat de huidige vergunning eveneens wordt verleend.

41. Het feit dat de vergunning van 22 december 2011 zogezegd "precair" zou zijn, verandert hier niets aan. Deze vergunningsbeslissing bestaat, is bekleed met het vermoeden van wettigheid en is ook uitvoerbaar op het ogenblik dat verwerende partij de bestreden beslissing neemt. De vervaltermijn voor uitvoering van de vergunning van 22 december 2011 loopt overigens niet, want tegen de vergunning zijn procedures lopende bij Uw Raad (art. 4.6.2 §1 tweede lid VCRO). Verval van de vergunningen is dus niet aan de orde. Het is overigens cynisch dat verzoekers aan tussenkomende partij lijken te verwijten dat hij zijn vergunning van 22 december 2011 nog niet heeft uitgevoerd, nu de enige reden daarvoor evident gelegen is in de procedures die verzoekers zelf ingesteld hebben tegen deze vergunning.

42. Verzoekers werpen op dat de vergunningverlenende overheid in het kader van de formele motiveringsplicht verplicht zou zijn om de motivering van de beslissing op te nemen in de beslissing zelf. Dit zou te dezen niet het geval zijn, aangezien verwezen zou worden naar de reeds eerder afgeleverde vergunning van 22 december 2011. Vooreerst dient benadrukt dat de bestreden beslissing wel degelijk een afdoende autonome motivering bevat, daar wordt verwezen naar de bestaande toestand en wordt bevestigd dat er "geen merkelijke impact [is] gezien de inplanting binnen de omschrijving van de bestaande gebouwen." Daarenboven dient vastgesteld dat de techniek van motivering door verwijzing naar externe stukken toelaatbaar wordt geoordeeld, op voorwaarde dat het stuk waarnaar verwezen wordt ten laatste bij de mededeling van de beslissing wordt meegedeeld aan de betrokkene. Dit is te dezen onmiskenbaar het geval geweest, nu verzoekers tegen de vergunning van 22 december 2011 een beroep hebben ingesteld bij Uw Raad.

Minstens hebben verzoekers geen belang bij hun middel, in zoverre het zuiver steunt op een beweerde schending van de formele motiveringsplicht doordat de inhoud van de vergunning van 22 december 2011 niet werd hernomen in de bestreden beslissing die voortbouwt op deze eerdere vergunning. Het enige wat zij daarmee zouden kunnen bereiken is dat een identieke beslissing wordt genomen waarin de motivering van de eerdere vergunning van 22 december 2011 wordt hernomen. Uw Raad heeft in eerdere rechtspraak terecht bevestigd dat een verzoeker bij elk van de middelen belang dient te hebben (RvVb De Bruecker, 15 oktober 2013, nr. A/2013/0602). Deze rechtspraak sluit aan bij het gewijzigde art. 14 §1 2° lid van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State, dat bepaalt dat een onregelmatigheid slechts aanleiding geeft tot nietigverklaring, als ze een invloed kon hebben op de draagwijdte van de genomen beslissing (ingevoegd bij art. 2 3° van de Wet van 20 januari 2014 en van toepassing sedert 3 februari 2014). Het belang bij het middel ontbreekt dus wanneer een zuiver formalistische onregelmatigheid wordt ingeroepen.

43. Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening en met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied dient de vergunningverlenende overheid uit te gaan van de bestaande toestand. Deze bestaande toestand wordt te dezen bepaald door een bestaand bedrijf waarvoor recent een uitbreiding vergund werd. De betrokken stallen worden opgericht op de site van dit bestaande bedrijf, deels ter vervanging van een oude, bestaande stal. Onmiddellijk aanpalend aan de aangevraagde stallen bevinden zich bestaande gebouwen en een bestaand groenscherm. Aan de andere zijde is zopas een uitbreiding van het bedrijf vergund en wordt een bijkomende aanleg van groenscherm voorzien.

In tegenstelling tot wat verzoekers aanvoeren, mag en moet de vergunningverlenende overheid wel degelijk rekening houden met deze toestand. Terecht wordt dus geoordeeld dat er "geen merkelijke impact" is op het landschap "gezien de inplanting binnen de omschrijving van de bestaande gebouwen". Verder wordt gesteld: "de stallen zijn compact opgevat, bevinden zich binnen de contouren van de bestaande bebouwing en integreren zich goed op de plaats zonder het landschap te schaden."

Nergens in de motivering van de beslissing wordt gesteld dat de stallen vergunbaar zouden zijn omdat het landschap "reeds aangetast" is. Verzoekers poneren dingen die hoegenaamd niet in de beslissing te lezen staan. Verwerende partij maakt nergens gewag van een reeds aangetast landschap, maar mag uiteraard wel rekening houden met de objectieve karakteristieken van het landschap om te beoordelen of er een esthetische impact is op dit landschap. Te dezen dient dus rekening gehouden te worden met het reeds bestaande bedrijf, de aanwezigheid van de autosnelweg en de aanwezigheid van de Hermansheuvel,... Al deze factoren in acht genomen, dient de ongereptheid van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied gerelativeerd te worden en oordeelt verwerende partij terecht dat er geen landschappelijke impact zal zijn ingevolge de inplanting van de twee vergunde stallen.

Dat men de objectieve kenmerken van de omgeving niet zomaar kan negeren, wordt overigens eveneens bevestigd in het advies van de GMVC van 15 april 2014 in het kader van de milieuvergunning:

...

De minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur oordeelde vervolgens op 23 juli 2014 in dezelfde zin aangaande de impact van de uitbreidingsplannen op het landschap (stuk IV.3):

...

44. Verzoekers beweren dat de vergunning zou afgegeven zijn onder de voorwaarde van naleving van een landschapsplan, maar dit blijkt nergens uit de bestreden beslissing. Op de bouwplannen werd een overzicht gegeven van de bestaande en aan te leggen groenschermen. Deze groeninkleding werd blijkbaar onvoldoende geacht om het bedrijf, voor zoveel als nodig, visueel te bufferen.

Bijgevolg ligt er hoegenaamd geen motief "dat is ontleend aan het feit dat het aangevraagde vergunbaar is omdat er een landschapsplan wordt opgelegd", ten grondslag van het bestreden besluit en wordt de vergunning ook niet afhankelijk gesteld van zulk landschapsplan. Aldus blijft de commentaar van de verzoekende partijen wat dit betreft zonder betekenis of belang.

..."

4.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen nog:

"...

Repliek

De argumentatie van de verwerende partij en de tussenkomenende partij overtuigt niet.

Op de eerste plaats dient te worden gesteld dat de uitgebreide motivering die de verwerende en vooral de tussenkomenende partij in hun respectievelijke antwoordnota, onder meer met verwijzing naar tal van andere vergunningsbeslissingen, bijkomend geven ter verantwoording van de beslissing in verband met de bestemmingsconformiteit, meer specifiek de toets aan het esthetisch

criterium, niet dienend is. Bij de beoordeling van de vraag of een vergunningsbeslissing afdoende is gemotiveerd kan enkel rekening worden gehouden met de motivering die in de beslissing zelf is opgenomen. Dit heeft niets te maken met de techniek van motivering door verwijzing naar externe stukken, zoals de tussenkommende partij poneert.

Een juiste lezing van de bestreden vergunningsbeslissing doet besluiten dat de verwerende partij overeenstemming van het aangevraagde met het landschappelijk waardevol karakter van het gebied ophangt aan twee overwegingen: ten eerste de omstandigheid dat **het oprichten van de stallen gebeurt binnen de omschrijving van bestaande bebouwing** (stuk 1 onder 5.7. c) en dat de **verenigbaarheid met de omgeving zowel op het vlak van natuurbehoud, mobiliteit en landschap werd bevestigd door een MER-studie waaraan de opmaak van een landschapsplan werd verbonden** (stuk 1 onder 5.7.d).

Deze motieven schragen de beslissing niet op een draagkrachtige wijze. En het gaat daarbij om meer dan een gewone formele motiveringsfout waarvan het herstel de essentie van de zaak niet raakt, zoals de tussenkommende partij nog beweert.

Het feit dat een stal wordt gebouwd in aansluiting met andere stallen die eerder werden vergund volstaat op zich niet voor de uitvoering van de esthetische toets. De enkele omstandigheid dat de nieuwe varkensstallen deel zullen uitmaken van een groter geheel, verzekert inderdaad niet dat de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied wordt gevrijwaard, minstens blijkt hieruit niet dat de op heden bestaande schoonheidswaarde niet in het gevaar wordt gebracht.

Een en ander dient in casu ook te worden gezien in het licht van het advies van de Afdeling Stedenbouwkundig beleid en Onroerend Erfgoedbeleid waarin duidelijk wordt gesteld dat elke verdere ingreep in deze site een directe impact heeft op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei (stuk 14, pag. 3). De opgegeven motivering in de bestreden beslissing biedt geen afdoende antwoord op de kritiek van deze adviesverlener.

Uw Raad heeft reeds geoordeeld dat **het feit dat de nieuwe melkveestal deel zal uitmaken van een groter geheel** en dat de gebruikte architectuur aansluit op de recente bebouwing op het perceel zodat de stal geen vreemde constructie vormt in de omgeving, **geen motief vormt ter vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied**, minstens blijkt hieruit niet dat de op heden bestaande schoonheidswaarde niet in het gevaar wordt gebracht.

Dat deze eerder vergunde stallen (weliswaar bestreden) deel uitmaken van de bestaande toestand, is terzake irrelevant.

Dat in een andere vergunning in aansluiting van de uitgevoerde MER-studie de opmaak van een landschapsplan is opgenomen, bewijst evenmin dat het aangevraagde de toets aan het esthetisch criterium doorstaat.

Het is juist dat de bestreden vergunning dit landschapsplan niet als voorwaarde oplegt, maar dat dit gebeurde in de precare vergunning van 22 december 2011. De verzoekende partijen beweren dit ook niet. **Uit de overweging sub 5.7. c) van de bestreden beslissing blijkt nochtans wel dat het feit dat dit plan werd opgelegd een (belangrijk) motief is ter ondersteuning van de beslissing.**

Uit de omstandigheid dat een landschapsplan wordt opgelegd om de landschappelijke integratie te waarborgen, blijkt echter reeds dat er een ernstige indicatie is van een aantasting van de landschapswaarde, of, in elk geval, een ernstige dreiging daartoe. Ook in het voortraject van voorliggende aanvraag heeft de Raad van State in die zin geoordeeld, en het behoort ook tot haar vaste rechtspraak. De overheid is zich hiervan maar al te goed bewust, reden waarom zij die eerder ook in de milieuvergunning opgelegde voorwaarde poogde 'weg te schrijven' in de beslissing van 23 juli 2014 over de milieuvergunningsaanvraag. Het laat zich in de gegeven omstandigheden echter al te gemakkelijk begrijpen dat de schrapping van de bijzondere vergunningsvoorwaarde tot opmaak van een landschapsplan een 'cosmetische' ingreep is om de wettigheidskritiek van de Raad van State tegen die voorwaarde te riposteren.

De overweging tot slot dat de stallen zich goed integreren op de plaats zonder het landschap te schaden (stuk 1 sub 5.7. in fine) is een nietszeggende affirmatie.

Voor het overige verwijzen verzoekende partijen naar de inhoud van hun gedinginleidend verzoekschrift.

Het eerste middel is gegrond.

...

Beoordeling door de Raad

1.

Er wordt niet betwist dat de percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Voor de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden gelden de bestemmingsvoorschriften neergelegd in de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit. Artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt:

“ ...

De landschappelijk waardevol agrarische gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gevaar brengen.

... ”

De Raad is van oordeel dat uit de samenlezing van de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit volgt dat de toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevolle agrarische gebieden op grond van een tweevoudig criterium moet worden getoetst: 1) een planologisch, hetwelk veronderstelt dat het vergunningverlenend bestuursorgaan nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied, en 2) een esthetisch, hetwelk inhoudt dat de bedoelde werken in overeenstemming moeten kunnen worden gebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap.

2.

Met betrekking tot het esthetisch criterium dient de bestreden beslissing bijgevolg de motieven aan te duiden op grond waarvan geoordeeld wordt waarom de aanvraag al dan niet de schoonheidswaarde van het landschap in het gedrang brengt en een formele motivering betreffende de verenigbaarheid van de constructies met de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze motieven moeten in feite juist en in rechte pertinent zijn. Ze moeten duidelijk vermeld worden in de bestreden beslissing zelf en moeten op

een duidelijke en afdoende wijze weergeven waarom de bevoegde overheid tot die beslissing is gekomen.

De Raad stelt met de verzoekende partijen vast dat de verwerende partij bij haar beoordeling heeft nagelaten daadwerkelijk, concreet en zorgvuldig te onderzoeken of het voorwerp van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning verenigbaar is met de schoonheidswaarde van het landschap.

De verwerende partij heeft de vraag of de aanvraag voldoet aan de esthetische toets als volgt behandeld in de bestreden beslissing:

“ ...
c) ...

Volgens het gewestplan Aarschot-Diest (KB d.d. 7 november 1978) is het goed gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn van kracht.

...

Het oprichten van stallen binnen een volwaardig leefbaar varkensbedrijf is in overeenstemming met de planologische bestemmingsbepalingen voor de plaats. Landschappelijk is er geen merkelijke impact gezien de inplanting binnen de omschrijving van de bestaande gebouwen.

d) De vergunning voor de overige gebouwen en installaties op het terrein werd verleend om reden van de overeenstemming met de omzendbrief RO 2006/1 inzake de mestverwerkingsinstallaties, waarin de nodige ruimtelijke criteria zijn opgenomen. De verenigbaarheid met de omgeving zowel op het vlak van natuurbehoud, mobiliteit en landschap, werd hierbij bevestigd door een MER-studie. Hieraan werd de opmaak van een landschapsplan verbonden. De betrokken stallen bevinden zich te midden van deze vergunde constructies, maakten mee deel uit van de MER-studie en veroorzaken als onderdeel van het geheel geen bijkomende druk op de omgeving. Ruimtelijk zijn ze gelegen binnen de omschrijving van de totaliteit en werd eerder ook geen bezwaar geopperd. De bestaande voetweg betreft voor deze ondergeschikte ingreep het enige weigeringsmotief. De weigeringsmotieven van de gemeente, die betrekking hebben op de totaliteit van het bedrijf, en dit in hoofdzaak voor wat betreft de mobiliteit en de schaalementen, kunnen dan ook niet bijgetreden worden, gezien deze al behandeld werden in de voorgaande vergunningsaanvraag en daarbij weerlegd werden.

Voor deze ondergeschikte ingreep kunnen in toepassing op art. 4.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (beoordelingsgronden) geen opmerkingen gemaakt worden inzake hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen. Evenmin wordt er bijkomend geraakt aan het bodemreliëf. De schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid is ondergeschikt aan het vergunde geheel. Ook de impact op de mobiliteit werd al mee in overweging genomen bij de eerdere vergunning.

De overwegingen in acht genomen komt de aanvraag in aanmerking voor vergunning, om volgende redenen:

- *De aanvraag is in overeenstemming met de planologische bestemmingsbepalingen voor de plaats;*
- *Binnen het geheel van de ter plaatse ontwikkelde landbouw- en landbouwaanverwante activiteiten zijn de stallen een ondergeschikt deel die slechts een beperkte en aanvaardbare verhoging van de dynamiek van de site met zich meebrengen;*

- *De stallen zijn compact opgevat, bevinden zich binnen de contouren van de bestaande bebouwing en integreren zich goed op de plaats zonder het landschap te schaden.*
...

3.

Met betrekking tot de beoordeling van het esthetisch criterium stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat er landschappelijk geen opmerkelijke impact is, gelet op het feit dat de aangevraagde stallen binnen de omschrijving van de bestaande gebouwen worden ingeplant en compact zijn opgevat. Het feit dat de aangevraagde stallen deel zullen uitmaken van een groter geheel en dat deze compact zijn opgevat, vormt evenwel op zich geen afdoende motivering betreffende de vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, minstens blijkt hieruit niet dat de op heden bestaande schoonheidswaarde niet in het gevaar wordt gebracht.

Dit klemmt des te meer nu de beslissing van de verwerende partij van 22 december 2011, waarbij aan de tussenkomen partij een stedenbouwkundige vergunning voorwaardelijk wordt verleend voor de nieuwbouw van een grote varkensstal, de nieuwbouw van een biogasinstallatie, aanleg van sleufsilo's en aanleg waterbekken – het kwestieuze “groter geheel”, met een arrest van de Raad van 22 september 2015 (nr. S/1516/0022) werd geschorst en vervolgens met een arrest van de Raad van 29 maart 2016 (nr. A/1516/0863) werd vernietigd omwille van een gebrekkige beoordeling van het esthetisch criterium.

De Raad stelt vast dat de motieven van de bestreden beslissing hun grondslag voornamelijk vinden in de motieven van de eerder vernietigde beslissing van 22 december 2011.

4.

Het middel is gegrond.

B. Overige middelen

De overige middelen worden niet onderzocht omdat zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de heer Pieter VAN DOOREN is ontvankelijk.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 22 mei 2014, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het verbouwen en de nieuwbouw van varkensstallen op een perceel gelegen te 3460 Bekkevoort, Wissenbeemd 9 en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie F, nummers 119p, 119r en 122.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de tussenkomende partij en dit binnen een vervalt termijn van vier maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.
4. De kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, worden ten laste van de verwerende partij gelegd.
5. De kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, worden ten laste van de tussenkomende partij gelegd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare zitting op 28 juni 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER, voorzitter van de derde kamer,
met bijstand van
Lieselotte JOPPEN, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier, De voorzitter van de derde kamer,

Lieselotte JOPPEN

Filip VAN ACKER